

Phật Thuyết A Di Đà Kinh Yếu Giải

Giảng Ký

Phần 9

佛說阿彌陀經要解講記

Diêu Tân Tam Tạng Pháp Sư Cưu Ma La Thập dịch kinh

姚秦三藏法師鳩摩羅什譯

Sa-môn Tây Hữu Ngẫu Ích Trí Húc chú giải vào đời Thanh

清西有沙門蕩益智旭解

Pháp sư Tịnh Không giảng thuật

淨空法師講述

Cư sĩ Lưu Thừa Phù ghi chép

劉承符居士記

Chuyên ngữ: Bửu Quang Tự đệ tử Như Hòà

(theo bản in của Phật Đà Giáo Dục Cơ Kim Hội năm 2006)

Giáo duyệt: Minh Tiên, Huệ Trang, Vạn Từ và Đức Phong

(Kinh) *Đông phương diệc hữu A Súc Bệ Phật, Tu Di Tướng Phật, Đại Tu Di Phật, Tu Di Quang Phật, Diệu Âm Phật, như thị đẳng hàng hà sa số chư Phật, các ư kỷ quốc, xuất quảng trường thiêt tưống, biến phú tam thiên đại thiên thế giới, thuyết thành thật ngôn: “Nhữ đẳng chúng sanh đương tín thị Xung Tán Bất Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh”.*

(Giải) *A Súc Bệ, thử vân Vô Động. Phật hữu vô lượng đức, ưng hữu vô lượng danh. Tùy cơ nhi lập, hoặc thủ nhân, hoặc thủ quả, hoặc Tánh, hoặc Tướng, hoặc hạnh nguyện đẳng. Tuy cử nhất ngung, nhưng cụ Tú Tát. Tùy nhất nhất danh, hiển sở thuyền đức. Kiếp thọ thuyền chi, bất năng tắt dã.*

(經)

東方亦有阿閦佛。須彌相佛。大須彌佛。須彌光佛。妙音佛。如是等。恆河沙數諸佛。各於其國。出廣長舌相。遍覆三千大千世界。說誠實言。汝等眾生。當信是。稱讚不可思議功德。一切諸佛所護念經。

(解)

阿閦佛。此云無動。佛有無量德。應有無量名。隨機而立。或取

因。或取果。或性或相。或行願等。雖舉一隅。仍具四悉。隨一名。顯所詮德。劫壽說之。不能悉也。

(*Chánh kinh*: Phương Đông cũng có A Súc Bệ Phật, Tu Di Tướng Phật, Đại Tu Di Phật, Tu Di Quang Phật, Diệu Âm Phật, các đức Phật nhiều như cát sông Hằng như thế đó, mỗi vị ở trong nước mình, hiện tướng lưỡi rộng dài, che khắp tam thiên đại thiên thế giới, nói lời thành thật: “Chúng sanh các người hãy nên tin kinh Khen Ngợi Công Đức Chẳng Thể Nghĩ Bàn Được Hết Thảy Chư Phật Hộ Niệm này”.

Giải: A Súc Bệ, cõi này dịch là Vô Động, Phật có vô lượng đức, đương nhiên có vô lượng danh hiệu. Tùy theo căn cơ [của chúng sanh hóa độ] mà lập một danh hiệu, hoặc dùng nhân, hoặc dùng quả, hoặc Tánh, hoặc Tướng, hoặc hạnh nguyện v.v... [để đặt tên]. Tuy nêu lên một khía cạnh, nhưng mỗi danh hiệu đều đầy đủ bốn món Tát Dàn. Đối với mỗi danh hiệu, muốn giảng rõ tánh đức được phô diễn bởi danh hiệu ấy thì dù có sống lâu cả kiếp để diễn nói cũng chẳng thể nào nói trọn hết được).

Phật và Bồ Tát đều không có danh hiệu. Danh hiệu là giả danh, thuận theo phía chúng sanh mà lập ra, [tức là] dựa theo nhu cầu của chúng sanh trong hiện thời, thuận theo căn cơ mà lập ra. Hoặc dựa theo nhân, dựa theo quả, hoặc dựa theo Tánh, dựa theo tướng để chọn lấy một đức năng trong vô lượng đức năng [mà lập danh hiệu] nhằm biểu thị pháp hòng tạo lợi ích thực dụng cho chúng sanh. Ấn Độ và Trung Quốc đều coi phương Đông là đứng đầu [trong các phương], mặt trời mọc từ phương Đông. Trong Tứ Quý (bốn mùa), phương Đông biểu thị mùa Xuân. Trong Ngũ Hành, phương Đông thuộc Mộc, phương Nam thuộc Hỏa, phương Tây thuộc Kim, phương Bắc thuộc Thủy, chính giữa thuộc Thổ, rất gần với cách nhìn của người Ấn Độ. Danh hiệu của năm vị Phật này, A Súc Bệ Phật, Tu Di Tướng Phật, Đại Tu Di Phật, Tu Di Quang Phật, Diệu Âm Phật, tượng trưng cho căn bản tu học trong pháp môn.

Vị thứ nhất là A Súc Bệ Phật, A Súc Bệ (Akshobhya) nghĩa là Bất Động, biểu thị học Phật, đối với bất cứ pháp môn nào, Đại Thừa hay Tiểu Thừa, Tông Môn hay Giáo Hạ, Hiển Giáo hay Mật Giáo đều phải bất động. Đây là điều kiện cơ bản nhất. Nếu thứ gì cũng học, át sẽ chẳng thành một việc nào! Cần phải “tám gió thổi chẳng động” thì mới có tư cách nhập môn nhà Phật. Đối với tiếng tăm, lợi dưỡng, ngũ dục, lục trần tâm chẳng động, lại còn phải tiến hơn một bước nữa là chẳng bị lay động bởi các pháp môn khác. Pháp môn, tông phái rất nhiều, át phải thâm nhập một môn. Thiện Đạo đại sư nói: “Nếu muốn cầu Giải thì học nhiều tới mấy pháp môn cũng chẳng trở ngại gì; nhưng nếu muốn tu hành, nhất định phải giữ lấy một môn”. Thiện Tài đồng tử tham học năm mươi ba lần, năm mươi ba vị thiện tri thức đều là biểu thị pháp, tượng trưng cho nam nữ già trẻ đủ các ngành nghề trong xã hội, phương diện tiếp xúc hết sức rộng, Thiện Tài đều hiểu rõ hết, nhưng đối với sự tu hành của chính mình thì là “một môn thâm nhập”. Do chẳng hề dao động, Thiện Tài tu pháp môn Niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ. Vị thầy thứ nhất của Thiện Tài là tỳ-kheo Đức Vân (Meghaśri

Bhiksu, còn dịch là tỳ-kheo Cát Tường Vân), là một vị xuất gia. Trong năm mươi ba vị thiện tri thức, chỉ có năm vị là người xuất gia. Tỳ-kheo Đức Vân dạy Thiện Tài niệm Phật, môn nào học trước tiên sẽ là chánh yếu; về sau, Thiện Tài gặp những vị thiện tri thức khác, phương pháp tu trì của mỗi vị mỗi khác. Thiện Tài nghe xong đều biểu lộ cung kính cảm tạ, rồi liền cáo từ, biểu thị “chẳng muốn học pháp môn ấy”. Mãi cho đến vị thiện tri thức thứ năm mươi ba là Phổ Hiền Bồ Tát dùng mười đại nguyện vương đưa về Tây Phương Cực Lạc thế giới. Thiện Tài là chúng sanh căn cơ đã chín muồi, thành Phật trong một đời. Các tông, các phái đều hiểu rõ, hoàn toàn chẳng chướng ngại pháp môn của chính mình tu học. Thiện Tài nêu gương đáng cho chúng ta noi theo. Nếu không có tinh thần độc lập ấy, đừng nên lãng phí thời gian, có học cũng vô ích! Từ xưa, các vị tổ sư đại đức nếu nhận thấy người nào có thể đào tạo thành nhân tài bèn dùng đủ mọi phương pháp để rèn giữa kẻ ấy, tới khi kẻ ấy chịu không nổi sẽ bỏ đi, tức là chẳng thể thành tựu. Rèn giữa trăm cách mà người ấy vẫn chẳng động tâm thì mới là pháp khí. Cương lãnh tu học của Bồ Tát, thứ nhất là bố thí, thứ hai là nhẫn nhục. Bảo quý vị buông xuồng, thế gian lẩn xuất thế gian đều buông xuồng hết, chuyên tu pháp môn này. Do vậy, A Súc Bệ là vị Phật thứ nhất tại phương Đông, dịch nghĩa là Vô Động, bao hàm những nghĩa đã nói trên đây.

Ba vị Phật kia là Tu Di Tướng Phật, Đại Tu Di Phật, Tu Di Quang Phật, đều dùng chữ Tu Di (Sumeru, Meru) làm danh hiệu để sánh ví. Cao nhất trong thế giới này là núi Tu Di, nhưng nó chẳng nằm trên địa cầu. Lão cư sĩ Hoàng Niệm Tổ nói một hệ Ngân Hà là một đơn vị thế giới; trung tâm của hệ Ngân Hà được giới thiêん văn gọi là “*hắc đồng*” (black hole). Hắc đồng chính là núi Tu Di. Tất cả tinh cầu đều xoay chuyển quanh nó, nó là trung tâm của thế giới. Trong Phật pháp, gọi nó là núi Diệu Cao. Kinh thường dùng Pháp Thân để tỷ dụ bản thể. Ba vị Phật được nêu trên đây nhằm biểu thị Tam Thân, tức Pháp Thân, Báo Thân, và Úng Hóa Thân. Ba thân nhưng cùng một Thể.

Vị thứ nhất là Tu Di Tướng Phật (Merudhvaja Buddha), Tướng là tướng hảo, quang minh. Chúng sanh trong chín pháp giới đều ngưỡng mộ tướng hảo của Phật, [như vậy Tu Di Tướng] biểu thị Báo Thân. Vị thứ hai là Đại Tu Di Phật (Mahameru), Đại là từ ngữ khen ngợi, khen ngợi Lý thể của Pháp Thân trong tâm tánh chẳng thể nghĩ bàn, những nhà triết học gọi nó là “*bản thể của vạn hữu trong vũ trụ*”, còn Phật pháp gọi là Pháp Thân. Hết thảy vạn pháp đều do nó biến hiện ra.

Vị thứ ba là Tu Di Quang Phật (Meruprabhasa Buddha); Quang là quang minh chiểu trọn khắp, lợi ích trọn khắp hết thảy chúng sanh. Đây chính là nói về Úng Thân. Nên dùng thân nào để đắc độ bèn hiện thân ấy để độ, tùy loại hóa thân, tức là ý nghĩa “*quang minh biến chiểu*” (quang minh chiểu trọn khắp). Mục tiêu học Phật chính là phải thành tựu Tam Thân.

Cuối cùng là Diệu Âm Phật (Manjughosha Buddha), đem phương pháp tu học nói ra. Tịnh Độ Tông niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ, tín nguyện trì danh là pháp môn trực tiếp để thành Phật. “*Diệu Âm*” chính là “*nam-mô A Di Đà Phật*”, chúng sanh trong chín pháp giới khắp mười phương ba đời đều dùng phương pháp này để vãng sanh Tịnh Độ, bất thoái thành Phật.

(Giải) *Đông phương hư không bất khả tận, thế giới diệc bất khả tận. Thế giới bất khả tận, trụ thế chư Phật diệc bất khả tận. Lược cử “hang hà sa” nhĩ. Thủ đắng chư Phật, các xuất quảng trường thiệt, khuyến tín thủ kinh, nhi chúng sanh do bất sanh tín, ngoan minh cực hý. Thường nhân tam thế bất vọng ngũ, thiệt năng chí tỳ. Tạng Quả Đầu Phật, tam đại tăng-kỳ kiếp bất vọng ngũ, thiệt bạc, quảng trường khả phú diện. Kim chứng Đại Thừa Tịnh Độ diệu môn, sở dĩ biến phú tam thiền, biểu Lý thành xứng Chân, Sự thật phi mậu dã. Tiêu xuất kinh đè, lưu thông chi bốn. Thập sự thuận thủ phương hiếu lược, dịch kim đè, xảo hợp trì danh diệu hạnh. Trang sự dịch vân Xung Tân Tịnh Độ Phật Nhiếp Thọ Kinh. Văn hữu tường lược, nghĩa vô tăng giảm.*

(解)

東方虛空不可盡。世界亦不可盡。世界不可盡。住世諸佛亦不可盡。略舉恆河沙耳。此等諸佛。各出廣長舌。勸信此經。而眾生猶不生信。頑冥極矣。常人三世不妄語。舌能至鼻。藏果頭佛。三大僧祇劫不妄語。舌薄廣長可覆面。今證大乘淨土妙門。所以遍覆三千。表理誠稱真。事實非謬也。標出經題。流通之本。什師順此方好略。譯今題。巧合持名妙行。奘師譯云。稱讚淨土。佛攝受經。文有詳略。義無增減。

(Giải: Phương Đông hư không chẳng thể cùng tận, nên thế giới cũng chẳng thể cùng tận. Do thế giới chẳng thể cùng tận nên chư Phật trụ thế cũng chẳng thể cùng tận, chỉ nêu đại lược là “nhiều như số cát sông Hằng” mà thôi. Các vị Phật vị nào cũng hiện tướng lưỡi rộng dài, khuyên nên tin kinh này, mà chúng sanh vẫn chẳng sanh lòng tin, ương bướng, tối tăm đến tận bậc vậy! Người thường mà ba đời không nói dối thì lưỡi có thể chạm được mũi. Quả vị Phật trong Tạng Giáo ba đại A-tăng-kỳ kiếp không nói dối, lưỡi mỏng, rộng dài có thể che mặt. Nay nhằm chứng thực pháp môn Tịnh Độ màu nhiệm, cho nên [chư Phật thè lưỡi] che khắp tam thiền, nhằm biểu thị “Lý quả thật xứng hợp chân thật, Sự là đúng với sự thật, chẳng sai lầm”. Nêu ra tựa đề kinh nhằm làm cái gốc cho việc lưu thông. Ngài La Thập thuận theo thói thích đơn giản của phương này, mà dịch tựa đề kinh như [đề kinh đang được sử dụng] trong hiện tại, phù hợp khéo léo với diệu hạnh trì danh. Ngài Huyền Trang dịch [tựa đề kinh này] là Xung Tân Tịnh Độ Phật Nhiếp Thọ Kinh. Lời văn tuy có cẩn kẽ hay đại lược khác nhau, nhưng ý nghĩa chẳng bị tăng hay giảm).

Phương Đông hư không chẳng thể cùng tận, thế giới và chư Phật trụ thế đều chẳng thể cùng tận nên dùng cát sông Hằng để so sánh. Cát sông Hằng có cùng

tận, nhưng thế giới vô tận. Mười phương hết thảy chư Phật đều khuyên con người hãy nên tin tưởng kinh này mà chúng sanh vẫn chẳng tin tưởng, đúng là ương bướng, u tối đến tột cùng. Đọc kinh Vô Lượng Thọ rồi mới hoảng nhiên đại ngộ, [có tình trạng ngoan cố, tối tăm áy] vốn là do thiện căn và phước đức chẳng đủ. Trong kinh áy, vương tử A Xà Thé và năm trăm vị trưởng giả nghe Phật giảng kinh Vô Lượng Thọ, nghe xong hết sức hoan hỷ, dùng hoa bằng vàng để cúng Phật nhằm biểu thị ý cảm tạ, trong tâm khởi lên ý niệm mong mỏi trong tương lai khi thành Phật cũng sẽ giống hệt như A Di Đà Phật. Họ vừa dấy khởi ý niệm áy, đức Phật đã biết rõ. Phật nói bọn họ trong đời quá khứ đã từng cúng dường bốn trăm úc Phật, nhưng thiện căn và phước đức vẫn chưa đủ, bọn họ chỉ khởi lên ý niệm áy, sanh lòng hoan hỷ, nhưng hoàn toàn chẳng phát tâm cầu nguyện vãng sanh. Nếu có ai thật sự phát nguyện cầu sanh về Tịnh Độ, đây chính là trong đời quá khứ đã từng cúng dường vô lượng chư Phật, chứ không phải chỉ có bốn trăm úc Phật.

“Tuồng lưỡi rộng dài” là một trong ba mươi hai tướng. Nếu có thể le lưỡi liếm tới đầu mũi thì đây là điều cho thấy người ấy trong ba đời không nói dối. Kinh nói đức Thế Tôn đời đời kiếp kiếp chẳng nói dối, nên đầu lưỡi khi le ra có thể che cả mặt. Vị Phật trong Tạng Giáo do không nói dối trong ba đại A-tăng-kỳ kiếp nên lưỡi mỏng, dài rộng, có thể che được mặt. Phật Thích Ca như vậy đó. Hết thấy chư Phật Như Lai chứng minh cho chúng ta biết Tịnh Độ là pháp môn Đại Thừa màu nhiệm nhất. Màu nhiệm ở chỗ có thể khé hợp hết thấy chúng sanh khiến cho họ có thể trong một đời viên mãn thành Phật, viên mãn rốt ráo Phật quả.

Kinh này có tựa đề là Xưng Tán Bát Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh. Kinh này do La Thập đại sư dịch, Ngài biết người Hoa ưa nói đơn giản, bắt luận ngôn ngữ, văn tự nào cũng đều mong sao nói được những điểm trọng yếu nhưng tường tận, rõ ràng. Do vậy, Ngài đặt tựa đề kinh là Phật Thuyết A Di Đà Kinh, lấy ngay danh hiệu làm tựa đề kinh. Huyền Trang đại sư cũng dịch kinh này, nhưng không được trôi chảy cho lắm, ai nấy đều thích bản dịch của ngài La Thập; [bởi lẽ, bản của ngài La Thập] văn từ lưu loát, thông đạt, ngay cả đệ tử của ngài Huyền Trang cũng chẳng phải là ngoại lệ. Tuy Huyền Trang đại sư đem Duy Thức Học truyền vào Trung Quốc, nhưng chưa tạo lập tông phái, phải đợi đến khi đồ đệ của Ngài là pháp sư Khuy Cơ mới sáng lập Pháp Tướng Tông. Vì thế, ngài Khuy Cơ là tổ sư đời thứ nhất của Pháp Tướng Tông. Ngài Khuy Cơ cũng viết một bản chú giải kinh Di Đà mang tựa đề [A Di Đà Kinh] Thông Tán Sớ, dùng bản dịch của ngài La Thập để viết chú giải, vì bản này được lưu hành trong cõi đời đã lâu, cho nên không dùng bản dịch của thầy mình. Đủ thấy thầy trò ngài Huyền Trang đều hết sức tôn trọng bản dịch của ngài La Thập.

(Kinh) Xá Lợi Phật! Nam phương thế giới hữu Nhật Nguyệt Đăng Phật, Danh Văn Quang Phật, Đại Diệm Kiên Phật, Tu Di Đăng Phật, Vô Lượng Tịnh Tấn Phật, như thị đăng hàng hà sa số chư Phật, các ư kỷ quốc, xuất quảng trường thiêt tướng, biến phú tam thiên đại thiên thế giới thuyết thành

thật ngôn: “Nhữ đǎng chúng sanh đương tín thị Xung Tán Bất Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh”.

(經)

舍利弗。南方世界。有日月燈佛。名聞光佛。大燄肩佛。須彌燈佛。無量精進佛。如是等恆河沙數諸佛。各於其國。出廣長舌相。遍覆三千大千世界。說誠實言。汝等眾生。當信是。稱讚不可思議功德。一切諸佛所護念經。

(Chánh kinh: Trong các thế giới ở phương Nam có Nhật Nguyệt Đǎng Phật, Danh Văn Quang Phật, Đại Diệm Kiên Phật, Tu Di Đǎng Phật, Vô Lượng Tinh Tân Phật, các đức Phật nhiều như số cát sông Hằng như thế đó, mỗi vị ở trong nước mình, hiện tướng lưỡi rộng dài, che khắp tam thiên đại thiên thế giới, nói lời thành thật: “Chúng sanh các ngươi hãy nên tin kinh Khen Ngợi Công Đức Chẳng Thể Nghĩ Bàn Được Hết Thảy Chư Phật Hộ Niệm này”).

Trong đoạn trước đã giới thiệu phương Đông. Phương Đông nhằm tượng trưng cho căn bản tu học Phật pháp. Tại phương Đông [nêu đại lược] năm vị Phật, vị Phật thứ nhất tượng trưng cho thái độ cơ bản trong sự tu học Phật pháp. Bất luận tu học một pháp môn hay tông phái nào, mâu chốt thành bại chính là “chuyên nhất, bất động”. Có nhiều vị đồng tu chẳng thể nói là không dụng công, nhưng xét theo thực tại thì chẳng có thành tựu, chính là vì cái tâm chúng ta pháp phèu, chao động, hoàn toàn chẳng trán định, đúng như cõi đức đã nói: “Tâm bị cảnh chuyển”. Như thế sẽ trọn chẳng thể tu đạo được! Do vậy, vị Phật thứ nhất là Bát Động Phật dạy chúng ta bất luận trong thuận cảnh hay nghịch cảnh, điều trước tiên phải học là tâm bất động. [Danh hiệu của] ba vị Phật tiếp đó nhằm nêu ra mục tiêu tu hành, chứng đắc viên mãn Pháp, Báo, Ứng ba thân. [Danh hiệu của] vị Phật thứ năm nhằm nêu ra phương pháp tu hành cơ bản trong tông này là Trì Danh Niệm Phật. Phương Nam thuộc Hỏa, tượng trưng cho hiện tượng quang minh. Rất nhiều người hiểu lầm Tịnh Độ Tông, cho rằng Tịnh Độ Tông câu nhất tâm bất loạn tức là có Định nhưng thiếu Huệ, quả thật chẳng biết một câu A Di Đà Phật chẳng những bao gồm Giới - Định - Huệ mà còn là trí huệ vô thượng.

Vị Phật thứ nhất ở phương Nam là Nhật Nguyệt Đǎng Phật (Candrasuryapradipa Buddha), mang ý nghĩa “quang minh chiếu trọn khắp”, biểu thị tự tánh vốn trọn đủ trí huệ viên mãn, vũ trụ, nhân sinh, quá khứ, hiện tại, vị lai, không gì chẳng hiểu.

Vị Phật thứ hai là Danh Văn Quang Phật (Yaśahprabha Buddha), “danh văn” nói theo cách bây giờ là “mức độ nổi tiếng”. Người tu hành thật sự dụng công, tu đến mức độ khá, quả thật sẽ nổi tiếng. Danh lẫm lợi đều có thể hại người. Nếu thiếu trí huệ, sẽ thường bị mê, hổm mê át đọa lạc. “Quang” là trí huệ, đối với họa hại của tiếng tăm, lợi dưỡng đều thấu hiểu rõ ràng, tự mình át phải xa lìa danh lợi thì mới chẳng bị hại.

Vị Phật thứ ba là Đại Diệm Kiên Phật (Maharciskandha Buddha), “*Diệm*” (眞) là ngọn lửa, trí huệ quang minh, biểu thị đột phá cửa ải danh lợi thì công phu sở học ắt sẽ tăng cao. Khi ấy sẽ có đủ hai thứ trí là Căn Bản Trí và Hậu Đắc Trí trên mức độ nông cạn. Hai thứ trí này được biểu thị bằng [hình tượng] hai vai trái và phải, hai trí hiện tiền giúp Phật giáo hóa. Căn Bản Trí là Thật Trí, là Thể của trí huệ. Hậu Đắc Trí là Quyền Trí, là Dụng của trí huệ. Kinh Bát Nhã đã nói: Căn Bản Trí là “*Bát Nhã vô tri*”, Hậu Đắc Trí là “*không gì chẳng biết*”. Chúng ta chỉ có vọng tưởng, phân biệt, về căn bản là chẳng có trí huệ, trí huệ là do Định mà có. Nếu cầu trí huệ thì trong bát luận tông phái nào, bậc thiện tri thức chân chánh sẽ dạy người ta trước hết phải cầu vô tri. Như Lục Tổ đại sư đã nói “*vốn không có một vật*”, có tri kiến nhất định là tà tri tà kiến. Chánh tri là trí huệ Bát Nhã trong tự tánh. Vì thế, nó được gọi là Tự Nhiên Trí hay Vô Sư Trí. Người học Phật hiện thời hoàn toàn làm trái cách dạy bảo của cổ đức. Trước hết, cầu học rộng nghe nhiều, thứ gì cũng muốn học, kết quả là hiểu biết hữu hạn. Trí huệ trong tự tánh chẳng do khảo cứu, đọc rộng rãi các sách mà có, mà phải do Định. Nhà Phật nói: “*Nhân Giới sanh Định, nhân Định khai Huệ*”. Pháp môn Niệm Phật là phải niệm đến mức nhất tâm bất loạn. Nếu đắc nhất tâm, sẽ đắc Căn Bản Trí. Hậu Đắc Trí là tác dụng của Căn Bản Trí. Lục căn tiếp xúc cảnh giới sáu trần bên ngoài, hiểu rõ hết thảy chính là Hậu Đắc Trí. Thật Trí là Tự Thủ Dụng, vô tri. Quyền Trí là Tha Thủ Dụng, không gì chẳng biết. Hai trí đều đắc nên gọi là Đại Diệm Kiên Phật. Chính mình thụ dụng thì vô tri, cũng là “*vô thuyết*” (không nói), không nói mà nói. Không gì chẳng biết là Tha Thủ Dụng, nhằm giáo hóa chúng sanh nên có biết, có nói, nói mà chẳng nói. Chính mình vĩnh viễn ở trong cảnh giới thanh tịnh, vắng lặng, giúp đỡ chúng sanh, hòa quang đồng trần, sống động, hoạt bát, thì mới có thể giáo hóa hết thảy chúng sanh. Nhà Phật thường nói “*tục Phật huệ mạng, hoằng pháp lợi sanh*” (tiếp nối huệ mạng của Phật, hoằng pháp lợi sanh). Không có hai thứ trí huệ này sẽ chẳng làm được, chỉ có tâm từ bi xuông thì cũng chẳng sử dụng được.

Vị Phật thứ tư là Tu Di Đǎng Phật (Merupradipa Buddha). Tu Di Đǎng là tỳ dụ, biểu thị tu Huệ, chuyển Thức thành Trí. Núi Tu Di do bốn thứ báu hợp thành, biểu thị chuyển tâm Thức thành Tứ Trí. Năm Thức trước, tức Nhãm Thức, Nhĩ Thức, Tỷ Thức, Thiệt Thức, Thân Thức, tiếp xúc cảnh giới bên ngoài, là “*lãnh thọ*” (tiếp nhận). Thức thứ sáu (Ý Thức) là phân biệt. Thức thứ bảy (Mạt Na Thức) là chấp trước. Thức thứ tám ghi án tượng, tồn trữ thành chủng tử (hạt giống) trong cái kho A Lại Da Thức. Cổ đức nói: May là những chủng tử ấy chẳng có thể tích; nếu không, tật cùng hư không đều chẳng thể chứa đựng hết. Mỗi ngày chưa thêm chủng tử; sau khi chết, chủng tử nào có tánh chất mạnh mẽ sẽ lôi thân thức đi thọ báo trước. Khoi tâm động niệm lúc bình thường có quan hệ lớn nhất, tạo ảnh hưởng sẽ đầu thai vào đường nào. Trong lục đạo, xả thân này, thọ thân khác đều tuân theo quy luật này. Đức Phật nói mười pháp giới đều là hoàn cảnh sống của chúng ta. Nhân tố trọng yếu nhất của Phật Pháp Giới là “*tánh bình đẳng*”; hễ trong tâm khởi lên một niệm sẽ là chẳng bình đẳng. Điều kiện làm Bồ Tát là hành Lục Độ, [điều kiện làm] Duyên Giác là mười hai nhân duyên, [điều kiện làm] Thanh Văn là Tứ Đế. Đây là Tứ

Thánh Pháp Giới (Phật, Bồ Tát, Duyên Giác, Thanh Văn) ở ngoài tam giới. [Điều kiện của] Thiên Giới là Thập Thiện. Chỉ tu Thập Thiện thì chỉ có thể sanh vào các tầng trời thuộc Dục Giới. Từ Sắc Giới Thiên trở lên còn phải tu thêm Tứ Vô Lượng Tâm, tức từ, bi, hỷ, xả. [Điều kiện của] Nhân Đạo (loài người) là Ngũ Giới. Nho Gia Trung Quốc nói Ngũ Thường, tức Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Tín, gần giống với Ngũ Giới. Thực hiện [những điều ấy] viên mãn thì đời sau chẳng mất thân người. Sốt sắng tu nhiều điều lành, nhưng lại có tập khí rất lớn, ngạo nghẽ, ngã mạn, sẽ sanh vào A Tu La đạo. Keo kiệt, tham lam là ngã quý đạo. Ngu si là súc sanh đạo. Nóng giận là địa ngục đạo. Trong tương lai chúng ta sẽ phải sanh vào đường nào, chính mình khi trở về nhà, hãy lắng lòng suy nghĩ thì sẽ nhận biết, chẳng cần phải hỏi ai khác! Nói theo pháp môn Niệm Phật thì là chuyển Thức thành Trí. Thân lễ kính A Di Đà Phật, miệng xưng niệm A Di Đà Phật, tâm tưởng A Di Đà Phật, chuyển Thức thứ sáu thành Diệu Quán Sát Trí. Từ đấy trở đi, chẳng còn suy nghĩ lung tung nữa, biết hết thảy pháp đều là Không, như mộng, huyền, bợ, bóng, chuyển Mạt Na Thức thành Bình Đẳng Tánh Trí, chẳng chấp trước hết thảy pháp, tâm địa bình đẳng. Chuyển A Lại Da Thức thành Đại Viên Kính Trí, không gì chẳng biết¹.

Vị Phật thứ năm tức vị Phật cuối cùng [ở phương Nam] là Vô Lượng Tình Tán Phật (Anantavirya Buddha), dạy chúng ta phương pháp tu hành. Thiện căn của Bồ Tát chỉ có một thứ là tinh tấn, thành tựu đại trí huệ. Chướng ngại lớn nhất đối với tu hành là giải đai. Xem Cao Tăng Truyền, Cư Sĩ Truyền, không một người biếng nhác, bê trễ nào có thể thành tựu! Chúng ta rất muốn dụng công, nhưng tinh thần uể oải, nguyên nhân là do nghiệp chướng, át phải lập cách khắc phục. Tại Đài Bắc có một vị đồng tu lái taxi, tức cư sĩ Hùa Thu Hùng, bị bệnh, tinh thần uể oải, nhất định muốn khắc phục. Do cuộc sống ràng buộc, mỗi tháng ông tu tinh tấn niệm Phật hai lần; mỗi lần niệm Phật suốt hai ngày hai đêm không ngừng, một câu Phật hiệu niệm đến cùng. Càng niệm tinh thần càng tốt đẹp. Mỗi lần chỉ cần nghỉ hai tiếng đồng hồ liền có thể làm việc tiếp. Đừng thấy ông ta làm công việc tầm thường, nhỏ nhoi, tương lai ông

¹ [Ghi chú của cư sĩ Lưu Thừa Phù]: “Chuyển Thức thành Trí” như trên đã nói, chủ yếu là hai Thức thứ sáu và thứ bảy. Hai thức thứ sáu và thứ bảy đã chuyển thì thức thứ tám cũng chuyển theo, trở thành Đại Viên Kính Trí. Năm Thức trước là Nhã, Nhĩ, Tỷ, Thiết, Thân và [thức thứ sáu là] Ý cũng chuyển theo Thành Sở Tác Trí. Tên gọi của bốn Trí này được Thành Duy Thức Luận giải thích như sau:

- 1) Như Lai vì muốn lợi lạc các chúng sanh nên trong khắp mười phương thế giới, thị hiện các thứ thần thông biến hóa, dẫn các chúng sanh bước vào thánh đạo, thành tựu những điều đáng làm theo nguyện lực của chính mình nên gọi là Thành Sở Tác Trí.
- 2) Như Lai khéo quán sát viên dung các pháp theo thứ tự, lại biết căn tính và sự ưa thích, ham muốn của chúng sanh, mà dùng vô ngại biện tài nói các diệu pháp, khiến họ khai ngộ, đạt được đại an lạc. Trí ấy gọi là Diệu Quán Sát Trí.
- 3) Như Lai quán hết thảy pháp và hết thảy chúng sanh đều bình đẳng, do tâm đại từ bi, tùy thuận căn cơ mà thị hiện hướng dẫn, chỉ dạy, khiến họ chứng nhập thì gọi là Bình Đẳng Tánh Trí.
- 4) Bốn tánh của chân trí Như Lai là thanh tịnh, xa lìa các trần nhiễm, trong ngoài rỗng rang, thấu suốt, không tối tăm, không nhơ bẩn, như tấm gương tròn lớn, chiếu tỏ muôn vật, không gì chẳng hiểu rõ thì gọi là Đại Viên Kính Trí.

ta nhất định vãng sanh. Một vị khác nữa là cư sĩ Khưu Hiền Đạt, làm việc tại Phật Đà Giáo Dục Cơ Kim Hội, hiện đang sống tại một ngôi chùa ở Phước Châu, phụ trách gởi tặng kinh sách. Ông ta là người ngoài đời, mỗi ngày ngủ đến bảy tám giờ mới dậy. Người xuất gia trong chùa ba giờ sáng đã dậy, bốn giờ tụng khóa sáng. Ông ta ở trong chùa cảm thấy hết sức hoş hẹn, chân tâm phát lộ sám hối; hiện thời đã theo mọi người làm việc, chẳng nề hà khó khăn, ai cũng phải khen ngợi. Không có chướng ngại nào chẳng thể khắc phục, chính mình phải có chí nguyện kiên cường thì mới dũng mãnh thực hiện được, xin đừng cam phận đọa lạc. Thế gian có ba thứ thiện căn là không tham, không sân, không si; hết thấy thiện pháp sanh từ những điều này. Thiện căn của Bồ Tát chỉ có một thứ là tinh tấn.

(Kinh) *Xá Lợi Phất! Tây Phương thế giới hữu Vô Lượng Thọ Phật, Vô Lượng Tướng Phật, Vô Lượng Tràng Phật, Đại Quang Phật, Đại Minh Phật, Bảo Tướng Phật, Tịnh Quang Phật, như thị đẳng hàng hà sa số chư Phật, các ư kỷ quốc, xuất quảng trường thiêt tướng, biến phú tam thiên đại thiên thế giới, thuyết thành thật ngôn: “Nhữ đẳng chúng sanh đương tín thị Xưng Tân Bất Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh”.*

(Giải) *Vô Lượng Thọ Phật dữ Di Đà đồng danh, thập phương các phương diện, đồng danh chư Phật vô lượng dã. Nên tức thị đạo sư diệc khả. Vị độ chúng sanh, bất phương chuyển tán Thích Ca Như Lai sở thuyết.*

(經)

舍利弗。西方世界。有無量壽佛。無量相佛。無量幢佛。大光佛。
◦ 大明佛。寶相佛。淨光佛。如是等。恆河沙數諸佛。各於其國。
◦ 出廣長舌相。遍覆三千大千世界。說誠實言。汝等眾生。當信
是。稱讚不可思議功德。一切諸佛所護念經。

(解)

無量壽佛。與彌陀同名。十方各方面。同名諸佛無量也。然即是
導師亦可。為度眾生。不妨轉讚釋迦如來所說。

(Chánh kinh: Trong các thế giới ở phương Tây có Vô Lượng Thọ Phật, Vô Lượng Tướng Phật, Vô Lượng Tràng Phật, Đại Quang Phật, Đại Minh Phật, Bảo Tướng Phật, Tịnh Quang Phật, các đức Phật nhiều như số cát sông Hằng như thế đó, mỗi vị ở trong nước mình, hiện tướng lưỡi rộng dài, che khắp tam thiên đại thiên thế giới, nói lời thành thật: “Chúng sanh các người hãy nên tin kinh Khen Ngợi Công Đức Chẳng Thể Nghĩ Bàn Được Hết Thảy Chư Phật Hộ Niệm này”.

Giải: Vô Lượng Thọ Phật cùng tên với A Di Đà Phật. Trong mười phuơng, tại mỗi phuơng có vô lượng chư Phật mang cùng tên. Nhưng dù cho Vô Lượng

Thọ Phật chính là đạo sư A Di Đà Phật thì cũng vẫn được. Vì độ chúng sanh nên khen ngợi lời Thích Ca Như Lai đã nói cũng đâu có trớ ngại gì).

Những vị Phật có cùng danh hiệu với A Di Đà Phật trong Tây Phương Cực Lạc thế giới chẳng biết là bao nhiêu! Vì rộng độ chúng sanh, các vị Phật khen ngợi lẫn nhau. A Di Đà Phật cũng khen ngợi Thích Ca Mâu Ni Phật, mà cũng tán thán mười phương thế giới chư Phật. Phương Nam biểu thị tu huệ, phương Tây biểu thị tu phước. Trì danh niệm Phật là phước huệ song tu.

Vị Phật thứ nhất là Vô Lượng Thọ Phật (Amitayus Buddha), Vô Lượng Thọ tượng trưng cho phước thọ. Trong các thứ phước đức, Thọ là bậc nhất. A Di Đà đích là Vô Lượng, chẳng những thọ mạng vô lượng, mà quang minh, trí huệ, đức năng, thần thông của Ngài đều vô lượng. Trong các thứ vô lượng, thọ mạng là cao tột nhất. Nếu không có tuổi thọ thì hết thảy những thứ khác cũng như không.

Vị thứ hai là Vô Lượng Tướng Phật (Amitalakṣana Buddha). “Tướng” biểu thị phú quý. Những thầy bói trong và ngoài nước, hễ xem tướng đều phân biệt phú quý hay bần tiện. Tướng chuyển theo tâm. Tướng tốt đẹp nhất trong thế gian là Phật tướng. Phật có ba mươi hai tướng, tám mươi vẻ đẹp phụ. Hãy nên biết: Tướng là quả báo, có quả át phải có nhân. Chẳng hạn như ba đời không nói dối, đầu lưỡi có thể liếm đụng chót mũi. Kinh dạy: Bồ Tát sau khi thành Phật còn phải tu phước trong một trăm kiếp, tu tướng hảo trang nghiêm. Nhiếp thọ chúng sanh không chỉ cần phải có Huệ mà còn phải có Phước. Có người học vấn rất giỏi, nhưng giảng kinh chẳng ai thích nghe, là vì vô phước. A Nan trông thấy tướng hảo của Phật liền phát nguyện xuất gia. Phật có vô lượng tướng, tướng có vô lượng hảo, ba mươi hai tướng, tám mươi thứ hảo chính là tướng được thị hiện nơi thân Liệt Úng của Phật Thích Ca.

Vị Phật thứ ba là Vô Lượng Tràng Phật (Amitadvaja Buddha). Thời cổ có tràng, phan. Tràng (幢, dhvaja) hình tròn, còn Phan (幡, patākā hoặc ketu) thì dẹp. [Tràng] giống như ống thông gió ở phi trường. Tại Đại Lục và Nhật Bản vẫn còn thấy có Tràng. Tác dụng của nó là tuyên cáo hoặc thông cáo. Phật giáo là giáo dục, tôn trọng thầy, chỉ nghe “tới học”, chứ chưa nghe “đến dạy”. Nhà Phật từ xưa đến nay chưa từng nghe nói có chuyện chiêu sinh, cũng chẳng dám mang ý tưởng làm thầy người khác. Do vậy trách nhiệm tiếp dẫn đại chúng đều do học sinh. Sau này, các vị tổ sư đại đức hễ hoằng hóa ở một nơi nào, nếu trong chùa có giảng kinh, sẽ treo tràng trên cột cờ ngoài miếu, biểu thị hôm nay trong chùa có giảng kinh, ai muốn đến nghe cứ tự do tham gia. Nếu tổ chức pháp hội thì treo phan.

Vị Phật thứ tư là Đại Quang Phật (Mahaprabha Buddha) biểu thị Căn Bản Trí, vị Phật thứ năm là Đại Minh Phật (Mahanirbhasa Buddha) biểu thị Hậu Đắc Trí. Hai thứ trí huệ, “đại quang” là Tự Thủ Dụng, “đại minh” là Tha Thủ Dụng. Đối với hết thảy pháp, pháp nào Phật cũng hiểu rõ, nhưng chẳng phân biệt, chẳng chấp trước, tự hồ hoàn toàn không biết, chưa khởi tâm, chưa động niệm, vạn pháp bình đẳng, vạn pháp giống hệt như một, đây chính là hiện tượng của

Căn Bản Trí. Nếu có người hướng về Phật thưa hỏi, Phật liền giải đáp tận cội nguồn của chuyện được hỏi ấy. Đó là Hậu Đắc Trí, không gì chẳng biết.

Vị Phật thứ sáu là Bảo Tướng Phật (Ratnalakṣana Buddha). Bảo (寶) có nghĩa là tôn quý thù thắng. Từ Vô Lượng Thọ Phật đến Bảo Tướng Phật là phước đức vô lượng vô biên. Thuyết minh đại khái đức hiệu của sáu vị Phật là “nếu không có phước sẽ chẳng thể độ chúng sanh”. Phật còn nhu thế, huống là từ Bồ Tát trở xuống! Thầy Lý một đời giảng kinh, thuyết pháp, mở lớp học kinh ở Đài Trung, thường bảo chúng tôi phải tu phước, kết pháp duyên với chúng sanh. Phương thức rất nhiều, như khi thầy Lý giảng kinh thì chăm sóc thính chúng nhằm kết duyên với họ. Pháp duyên của tôi rất tốt, dùng in kinh để kết duyên, càng kết càng rộng.

Vị Phật thứ bảy, tức vị Phật cuối cùng [trong phương Tây], là Tịnh Quang Phật (Suddharaśmiprabha Buddha), dạy chúng ta phương pháp tu phước: Phải tịnh, phải quang minh. Tịnh là tam nghiệp thanh tịnh, tâm địa phải chánh đại quang minh. Thanh tịnh nhất định phải đoạn sạch mười ác nghiệp. Tuy tu Thập Thiện nghiệp, nhưng chẳng chấp vào tướng tu thiện, tam luân thế không, thì gọi là “tịnh nghiệp”. Trong hết thầy các bức vẽ hình Phật, phía trên có viết ba chữ bằng tiếng Phạn là “*Ông, A, Hồng*” (Aum, Ah, Hum), nghĩa là “*tam nghiệp thanh tịnh*”. Ông (Aum) là thân, A (Ah) là khẩu, Hồng (Hum) là ý. Ba nghiệp thanh tịnh, tâm địa đương nhiên chánh đại quang minh, không có tơ hào ác niệm và ngã chấp. Có Ngã sẽ có riêng tư, tâm địa chẳng quang minh. Ngã đã không có, nào còn có Ngã Sở? Phá được Ngã Chấp thì mới thật sự chánh đại quang minh. Trong Tứ Thánh Pháp Giới có tình hình như vậy. A La Hán, Bích Chi Phật phá được Ngã Chấp, lục đạo phàm phu đều có Ngã Chấp. Có tâm riêng tư sẽ chẳng bình đẳng. Có sai biệt sẽ sanh phiền não, nghiệp chướng. Muốn tu đại phước đức, phải dụng công nơi tam nghiệp thanh tịnh và tâm địa quang minh thì mới có thể thành tựu viên mãn phước đức xứng tánh. Vị Phật cuối cùng nhằm giáo hóa phương pháp tu hành.

Chư Phật trong các thế giới ở phương Tây cũng đều ở trong cõi nước của mỗi vị, giống như Phật Thích Ca, vì hết thầy chúng sanh mà tuyên giảng kinh A Di Đà, tán thán y báo và chánh báo trang nghiêm trong Tây Phương thế giới, khuyến khích mọi người hãy tín nguyện trì danh cầu sanh Tịnh Độ. Do vậy, hết thầy chư Phật đều nói kinh này, khế cơ, khế lý. Phật Thích Ca thuyết pháp trong thế giới này bốn mươi chín năm, thời gian không dài, kinh điển được Ngài giảng có hạn. Những kinh chưa giảng rất nhiều, là vì những kinh khác đều chẳng khế cơ, có giảng cũng vô ích. Chỉ có pháp môn này đối với hết thầy căn cơ đều có ích, thích hợp trọn khắp hữu tình trong pháp giới, nên không có vị Phật nào chẳng giảng kinh A Di Đà.

(Kinh) Xá Lợi Phật! Bắc phương thế giới hữu Diệm Kiên Phật, Tối Thắng Âm Phật, Nan Trở Phật, Nhật Sanh Phật, Võng Minh Phật, như thị đẳng hàng hà sa số chư Phật, các ư kỷ quốc, xuất quang trường thiêt tướng, biến phú tam thiên đại thiên thế giới, thuyết thành thật ngôn: “Nhữ đẳng

chúng sanh đương tín thị Xưng Tán Bất Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh”.

(經)

舍利弗。北方世界。有燄肩佛。最勝音佛。難沮佛。日生佛。網明佛。如是等。恆河沙數諸佛。各於其國。出廣長舌相。遍覆三千大千世界。說誠實言。汝等眾生。當信是。稱讚不可思議功德。一切諸佛所護念經。

(Chánh kinh: Trong các thế giới ở phương Bắc có Diệm Kiên Phật, Tối Thắng Âm Phật, Nan Trở Phật, Nhật Sanh Phật, Võng Minh Phật, các đức Phật nhiều như số cát sông Hằng như thế đó, mỗi vị ở trong nước mình, hiện tướng lưỡi rộng dài, che khắp tam thiên đại thiên thế giới, nói lời thành thật: “Chúng sanh các ngươi hãy nên tin kinh Khen Ngợi Công Đức Chẳng Thể Nghĩ Bàn Được Hết Thảy Chư Phật Hộ Niệm này”).

Tại phương Bắc cũng kể tên năm vị Phật, biểu thị sự hóa độ người khác. Trong phần trước, phương Nam là tu Huệ, phương Tây là tu Phước. Có đại trí huệ, có đại phước đức. Khi ấy, phải làm chuyên hóa độ chúng sanh, khiến cho họ phá mê khai ngộ, lìa khổ, được vui. Sau khi phước và huệ đầy đủ, nhất định phải học theo chư Phật Như Lai, lấy hoằng pháp lợi sanh làm thiên chức.

Vị Phật thứ nhất là Diệm Kiên Phật (Arciskandha Buddha). Đại Diệm Kiên Phật trong phần trước là hai thứ trí huệ vừa mới tu thành, còn vị Diệm Kiên Phật này là phước huệ viên mãn, gánh vác nghiệp của Như Lai, hoằng pháp lợi sanh.

Vị Phật thứ hai là Tối Thắng Âm Phật (Vaishvanaranirghosha Buddha). Chúng sanh trong mười phương thế giới căn tính khác nhau. Chúng sanh trong thế giới này nhĩ căn lành lợi nhất, như trong kinh Lăng Nghiêm, Văn Thủ Bồ Tát vì thế giới này chọn lựa pháp Viên Thông đã nói: “Thứ phương chân giáo thể, thanh tịnh tại âm văn” (Chân giáo thể phương này, thanh tịnh nơi nghe tiếng). Không lão phu tử dạy học dùng âm thanh, Phật Thích Ca cũng giống như vậy. Không có kinh sách, văn tự, hoàn toàn dựa vào lời nói. Trong các kinh, kinh A Di Đà thù thắng nhất. Kinh Vô Lượng Thọ tuy xưng tụng là kinh bậc nhất về Tịnh Độ, giới thiệu viên mãn y báo chánh báo trang nghiêm trong Tây Phương thế giới, nhưng nguyên tắc cơ bản nhất là kinh A Di Đà, vì Tín - Nguyên - Hạnh là điều kiện vãng sanh quan trọng nhất. Một lần, rồi hai lần, rồi lại ba lần khuyên lơn, khích lệ chúng ta, xót lòng rất miệng giáo huấn. Kinh văn tuy không nhiều, lời lẽ đơn giản, nhưng ý bao trùm. Tối Thắng Âm chính là dạy chúng ta hãy niệm Phật, tuyên nói kinh này.

Vị Phật thứ ba là Nan Trở Phật (Dushpradharsha Buddha), Trở (沮) là trở ngại, [Nan Trở (khó thể gây chướng ngại)] bao hàm ý nghĩa ủng hộ chánh pháp, dũng mãnh tinh tấn, hàng phục ma chướng. Ma chướng xảy đến là do đói đói kiếp kiếp tạo ác nghiệp vô lượng vô biên, kết oán cùu với chúng sanh quá

nhiều, cho nên họ thường tới xâm phạm hãi hại. Lúc đức Phật tại thế cũng có nhiều ma nạn. Học Phật chẳng phải là thuận buồm xuôi gió. Lục Tô Huệ Năng đại sư từng lánh nạn suốt mười lăm năm trong đám thợ săn, chẳng dám lộ diện. Ngài là người đặc đạo, là bậc Pháp Thân đại sĩ minh tâm kiến tánh mà còn như thế. Trong thế gian hiện thời, yêu ma quý quái chỗ nào cũng có, át phải có Định - Huệ để hàng phục ma oán, khắc phục hết thảy những thử thách khó khăn.

Nan Trở Phật vừa được nêu lên trên đây, tượng trưng cho ý nghĩa hoằng dương, bảo vệ chánh pháp, chẳng bị ma vương ngoại đạo, hết thảy chướng ngại ngăn trở, nhiễu loạn. Vị Phật tiếp đó, là vị thứ tư, Nhật Sanh Phật (Adityasambhava Buddha), tượng trưng sự dạy học tăng trưởng. “Nhật” tượng trưng trí huệ. Chỉ có đột phá hết thảy chướng ngại, khó khăn thì trí huệ mới tăng trưởng, chánh pháp mới có thể thường trú thế gian, lợi ích chúng sanh.

Vị Phật cuối cùng, thứ năm, là Võng Minh Phật (Jaliniprabha Buddha). “Võng” (網) là cái lưới, hình dung chúng sanh trầm luân trong biển khổ, Bồ Tát dùng lưới vót lên để cứu độ họ. Vô lượng pháp môn đến cuối cùng nhất định phải dẫn về Cực Lạc. Chẳng sanh Tịnh Độ, át phải vào luân hồi. Chúng ta chẳng thể đoạn Kiến Tư phiền não, tập khí vọng tưởng, chấp trước thì lục đạo sẽ do đây mà có. Có một loại chúng sanh, công phu định lực rất sâu, nhưng vẫn ở trong lục đạo, do tập khí vọng tưởng chẳng hiện hành bèn tự cho là đã đặc Đại Niết Bàn. Thật ra, họ đặc Vô Tưởng Định, vẫn ở trong lục đạo, tuy tập khí phiền não chẳng hiện hành, căn bệnh là do một tí vô minh ngăn lấp. Chỗ khó khăn của chúng sanh là chẳng rót vào bên vọng tưởng thì sẽ rơi vào bên vô minh. Định của Phật, Bồ Tát không có vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, thông đạt hiểu rõ hết thảy vạn pháp, tâm địa quang minh chẳng phải là tối tăm, cảnh giới bên ngoài đều hiểu rõ. Nếu có Định rất sâu mà bắt cứ chuyện gì bên ngoài cũng chẳng biết thì tu thành công bất quá là Vô Tưởng Định đó thôi! Tương lai, sau khi chết sẽ sanh lên Vô Tưởng Thiên trong Tứ Thiên Thiên, thuộc ngoại đạo, ngoại đạo là ma.

(Kinh) Xá Lợi Phất! Hạ phương thế giới hữu Sư Tử Phật, Danh Văn Phật, Danh Quang Phật, Đạt Ma Phật, Pháp Tràng Phật, Trì Pháp Phật, như thị đẳng hằng hà sa số chư Phật, các ư kỵ quốc, xuất quang trường thiệt tướng, biến phú tam thiên đại thiên thế giới, thuyết thành thật ngôn: “Nhữ đẳng chúng sanh đương tín thị Xung Tán Bát Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh”.

(Giải) Thủ giới thủy luân, kim luân, phong luân chi hạ, phục hữu hạ giới Phi Phi Tưởng Thiên đẳng, nãi chí trùng trùng vô tận dã. Đạt Ma thủ vân Pháp.

(經)

舍利弗。下方世界。有師子佛。名聞佛。名光佛。達磨佛。法幢佛。持法佛。如是等。恆河沙數諸佛。各於其國。出廣長舌相。

遍覆三千大千世界。說誠實言。汝等眾生。當信是。稱讚不可思議功德。一切諸佛所護念經。

(解)

此界水輪。金輪。風輪之下。復有下界非非想天等。乃至重重無盡也。達磨此云法。

(Chánh kinh: Trong các thế giới ở phương dưới có Sư Tử Phật, Danh Văn Phật, Danh Quang Phật, Đạt Ma Phật, Pháp Tràng Phật, Trì Pháp Phật, các đức Phật nhiều như số cát sông Hằng như thế đó, mỗi vị ở trong nước mình, hiện tướng lưỡi rộng dài, che khắp tam thiền đại thiền thế giới, nói lời thành thật: “Chúng sanh các ngươi hãy nên tin kinh Khen Ngợi Công Đức Chẳng Thể Nghĩ Bàn Được Hết Thảy Chư Phật Hộ Niệm này”.

Giải: Phía dưới thủy luân, kim luân và phong luân² của thế giới này lại có các cõi trời như Phi Phi Tưởng v.v... của thế giới ở phương dưới, cho đến trùng trùng vô tận. Đạt Ma được cõi này dịch là Pháp).

Trong các thế giới ở phương dưới nêu tên sáu vị Phật, tượng trưng cho ý nghĩa phổ độ giáo hóa. Vị Phật thứ nhất là Sư Tử Phật (Simha Buddha), tỷ dụ đức Phật thuyết pháp. Sư tử là vua trong các loài thú, gồm một tiếng, trăm loài thú đều run sợ. Phật thuyết pháp thì hết thảy tà môn ngoại đạo đều bị hàng phục. Do vậy, ví Phật thuyết pháp như sư tử rồng. Bồ Tát thay Phật thuyết pháp, được gọi là Pháp Vương Tử. Pháp Vương Tử thay Phật thuyết pháp, chẳng hai, chẳng khác gì Phật thuyết pháp, cũng có thể gọi là “sư tử hổ”.

Vị Phật thứ hai là Danh Văn Phật (Yaśa Buddha), nói về mức độ nổi tiếng của Phật, Bồ Tát. Như tại Trung Quốc “gia gia Quán Thế Âm, hộ hộ Di Đà Phật” (nhà nhà Quán Thế Âm, nhà nhà Di Đà Phật), mọi người đều biết. Vị Phật này tượng trưng cho bậc nhân thiên đại sư, có năng lực, có trí huệ giáo hóa hết thảy chúng sanh, như Quán Âm, Địa Tạng, Văn Thù, Phổ Hiền, cho đến các vị tổ sư các tông phái đều là thay Phật hành hóa.

² Theo luận Câu Xá, tầng thấp nhất của một thế giới gọi là Phong Luân (Vāyu mandala), tức là một tầng không khí. Phía dưới tầng Phong Luân ấy gọi là Không Luân (Ākāśa-mandala, tức hư không). Phong Luân dày mươi sáu ức do-tuần, kiên cố như kim cang. Trên Phong Luân có Thủy Luân (Jala-mandala) gồm toàn nước, dày tám ức do-tuần. Trên Thủy Luân là Kim Luân (Kāñcana-mandala), dày ba ức hai vạn do-tuần, do chất kim cang kết thành hình tròn xoe như bánh xe. Phía trên Kim Luân là chín rặng núi lân lượt vây quanh nhau, giàn như những vòng tròn đồng tâm, tính từ trong ra ngoài là Tu Di (Sumeru), Du Càn Đà La (Yugandhara), Y Sa Đà La (Isadhara), Khư Đề La (Khadiraka), Tô Đạt Lê Xá Na (Sudarśana), An Tháp Phược Kiệt Noa (Aśvakarna), Tỳ Na Đà La (Vinadhara), Ni Dân Đà La (Nimindhara), Churóc Ca La (Cakravāda, Thiết Vy sơn) và tám cái biển lớn (tám cái biển chứa toàn nước thơm, nên gọi là Hương Thủy Hải. Mỗi biển nằm giữa các rặng núi, từ ngoài vào trong có chín vòng núi nên có tám biển Hương Thủy), vây quanh đại địa. Tầng này gọi là Địa Luân (Prthivī-mandala).

Vị Phật thứ ba là Danh Quang Phật (Yaśaprabhava Buddha). Quang tượng trưng trí huệ, ứng cơ thuyết pháp, pháp âm vang xa, khiến cho hết thảy chúng sanh phá mê khai ngộ, được thụ dụng chân thật nơi Phật pháp, tức là hễ có thực chất thì danh tiếng sẽ dòn về.

Vị Phật thứ tư là Đạt Ma Phật (Dharma Buddha), tượng trưng cho sư thừa, đặc biệt chỉ Tịnh Độ Tông. Tịnh Độ Tông là do A Di Đà Phật trực tiếp truyền xuống. A Di Đà Phật truyền cho chư Phật, tổ sư các tông đều là đời đời truyền cho nhau, chỉ riêng Tịnh Độ Tông chẳng có. Lịch đại tổ sư của Tịnh Độ Tông là những vị đại đức xuất gia, cả đời chuyên tu chuyên hoằng dương Tịnh Độ Tông, người đời sau suy tôn các Ngài là “nhất đại tổ sư”. Tại Trung Quốc, từ thoát đầu là Huệ Viễn đại sư mãi cho đến thời Dân Quốc, trong lịch sử, những vị chuyên tu, chuyên hoằng dương gồm mười ba vị, vị cuối cùng là Ân Quang đại sư. Do vậy, tổ sư Tịnh Độ Tông được người đời tôn xưng là “đại sư”. Đại sư là tiếng tôn xưng Phật, đây là một kiến thức thông thường trong việc học Phật. Xưng hô người khác chớ nên quá phận, chỉ có tổ sư Tịnh Độ Tông đáng gọi là đại sư, Phật có năng lực giáo hóa hết thảy chúng sanh thành Phật. Tổ sư Tịnh Độ Tông có sư thừa từ Phật, cũng dùng tín nguyện trì danh, dạy chúng sanh vãng sanh bất thoái thành Phật, giáo pháp hoàn toàn giống như chư Phật, nhân đồng, quả cũng đồng. Do vậy, gọi các Ngài là đại sư chẳng quá lố tí nào. Bồ Tát thì gọi là Đại Sĩ hoặc Khai Sĩ, Chánh Sĩ, chẳng thể gọi là đại sư.

Trước khi đức Phật diệt độ đã chỉ dạy hậu thế một phương pháp ổn thỏa, tốt đẹp là “Tứ Y Pháp”; nếu người đời sau tuân thủ Tứ Y Pháp thì sẽ chẳng khác gì khi đức Phật còn tại thế.

Thứ nhất là “*y pháp, bất y nhân*” (tuân theo pháp, đừng tuân theo người nói pháp). Trong tác phẩm chú giải Quán Kinh, Thiện Đạo đại sư đã giảng điều này hết sức rõ ràng. Kể từ những pháp sư, đại đức thông thường cho đến hàng Pháp Thân đại sĩ, Đăng Giác Bồ Tát, nếu lời nói của các vị đại thiện tri thức ấy không tương ứng với những gì được dạy trong kinh Phật thì chớ nên tuân theo. Có kẻ còn nói quá đáng: “Mười phương chư Phật nói pháp môn Tịnh Độ do Phật Thích Ca đã nói chính là phương tiện quyền biến, thiện xảo, chẳng phải là chân thật”. Chúng ta cũng chớ nên tin theo. Bởi lẽ, Phật Phật đạo đồng, nếu nói pháp chẳng giống nhau sẽ thuộc về ngoại đạo.

Thứ hai là “*y nghĩa, bất y ngữ*” (tuân theo ý nghĩa, đừng tuân theo lời nói). Ngôn ngữ nói dài, nói ngắn, nói sâu, nói cạn, đều chẳng sao hết, hễ ý nghĩa đúng là được rồi, không cần phải chấp trước. Kinh Phật bằng tiếng Phạn từ Ân Độ truyền sang, có rất nhiều bản dịch. Như kinh Vô Lượng Thọ có đến mười hai bản dịch, đã bị thất truyền bảy bản, hiện thời lưu truyền trong cõi đời chỉ có năm loại. Lại như kinh A Di Đà, ngài La Thập và Huyền Trang mỗi vị đều có bản dịch riêng, văn tự khác nhau, nhưng ý nghĩa chẳng khác gì. Vì thế, chớ nên tranh luận về mặt văn tự.

Thứ ba, “*y liễu nghĩa, bất y bất liễu nghĩa*”. So sánh hết thảy kinh, nếu kinh nào có thể giúp con người liễu sanh tử thì là “liễu nghĩa”. Có một số người chí nguyện chẳng cao, chỉ cầu phước báo nhân thiên, Phật liền giảng những kinh điển liên quan tới Ngũ Giới, Thập Thiện để thuận theo ý nguyện của họ. Trước kia, những tiểu thuyết lịch sử hoặc tuồng hát Trung Quốc diễn nói những

chuyện thiện ác nhân quả báo ứng, khuyên người ta bỏ ác hướng lành, bao hàm ý nghĩa giáo dục rất sâu, có ảnh hưởng đúng đắn tới xã hội. Trong lục đạo của thế gian không có sự sung sướng thật sự, mà có thì cũng chẳng thể giữ cho nó tồn tại vĩnh viễn được! Sang như thiên tử, giàu có khắp bốn biển, hàng ngày vẫn phải ngăn ngừa kẻ khác lật đổ chánh quyền, chịu áp lực tinh thần, hồi hộp không yên, khổ não hết sức. Đức Phật nói ba cõi chẳng yên, ví như nhà lửa. Nếu con người có thể thật sự suy nghĩ thấu suốt thì mới buông xuồng được, và còn tiến hơn một bước nữa là muốn vượt thoát tam giới. Nếu muốn vượt thoát tam giới mà có tâm lượng bảo thủ thì đức Phật dạy họ học pháp Tiêu Thùa, còn người tâm lượng rộng mở thì đức Phật dạy họ học Đại Thùa. Nếu cầu liễu nghĩa rốt ráo thì trong vô lượng vô biên pháp môn, chỉ có “tín nguyện trì danh” của kinh A Di Đà là có thể chứng đắc viên mãn Phật quả ngay trong một đời.

Thứ tư, “y Trí, bất y Thức”. Trí là lý trí, Thức là tình thức. Điều này dạy chúng ta nên vận dụng thái độ nào để chọn lựa pháp môn tu học. Lục đạo, Thanh Văn, Duyên Giác, Bồ Tát, Phật, mỗi một giai đoạn đều là giai đoạn sau vượt trội giai đoạn trước, giai đoạn sau là liễu nghĩa, giai đoạn trước là bất liễu nghĩa. Chẳng hạn như đem Bồ Tát so với Phật thì Phật là liễu nghĩa, Bồ Tát là chẳng liễu nghĩa. Cứ suy luận tương tự như vậy, chúng ta phải dùng lý trí để chọn lựa pháp môn liễu nghĩa rốt ráo, xin hãy đừng vì cảm tình vướng mắc mà chọn pháp môn chẳng liễu nghĩa. Kinh A Di Đà là liễu nghĩa nhất trong các môn liễu nghĩa, là Đại Thùa nhất trong các pháp Đại Thùa. Nay ta đã tiếp nhận pháp môn liễu nghĩa rốt ráo này thì bắt cứ pháp môn nào khác cũng nhất định phải nêu triết để buông xuồng, chính mình phải có lý trí, đừng chịu ảnh hưởng của người khác. Tôi thường khuyên các đồng tu, chúng ta quy y A Di Đà Phật, làm đệ tử tốt của Phật, nương theo Trí, đừng dựa theo Thức. Đặc biệt là kinh Di Đà và chương [Đại Thế Chí Bồ Tát Niệm Phật] Viên Thông đã chuyên giảng nói [pháp môn Tịnh Độ] đến tận bộc, thuần đến tận bộc. Một bộ kinh, thậm chí một câu danh hiệu là đủ rồi, những thứ khác đều buông xuồng hết, tâm sẽ Định. Lão cư sĩ Hạ Liên Cư bảo Đại Thế Chí Bồ Tát là Sơ Tổ của Tịnh Tông trong pháp giới, Ngài dạy chúng ta niệm “chẳng cần đến phương tiện nào khác mà tâm tự được khai ngộ”. Chẳng cần đến phương pháp nào khác để phụ trợ, một câu Phật hiệu sẽ thành công. “Đô nhiếp lục căn, tịnh niệm tương kế” (Nhiếp trọn sáu căn, tịnh niệm liên tục), quyết định chẳng để xen tạp! Học Lăng Nghiêm, Pháp Hoa, Hoa Nghiêm, đều gây chướng ngại cho tâm thanh tịnh. Hãy học theo tổ sư, đại đức, “Tam Tạng mười hai bộ kinh nhường cho người khác ngô!” Đó là sự chọn lựa bằng trí huệ đây nhé.

Kinh A Di Đà là tiêu bôn của kinh Vô Lượng Thọ, là bản tinh túy nhất. Kinh Vô Lượng Thọ là kinh Di Đà được giảng cặn kẽ. Vì thế, cổ nhân gọi là Đại Bồn và Tiêu Bồn. Tịnh Độ là chổ quy túc của Hoa Nghiêm, mà cũng là tổng kết của Hoa Nghiêm. Bản hội tập kinh Vô Lượng Thọ của cụ Hạ gồm bốn mươi tám phẩm, trong ấy lấy phẩm thứ sáu “bốn mươi tám nguyện” làm bậc nhất. Trong bốn mươi tám nguyện, tuân theo cách giảng của cổ nhân thì nguyện thứ mươi tám là bậc nhất. Nguyện thứ mươi tám là “mười niêm ắt sanh”. Do điều này, có thể thấy rõ: Trì danh niệm Phật là bậc nhất. Niệm một tiếng A Di Đà Phật chính là niệm hết thấy chư Phật. Một chính là hết thấy, hết thấy chính

là một. Đọc một bộ kinh A Di Đà giống như đọc vô lượng vô biên kinh luận của mười phương tam thế chư Phật đã giảng. Những kinh luận khác đều có thể buông xuồng.

Vị Phật thứ năm là Pháp Tràng Phật (Dharmadhvaja Buddha). “*Pháp Tràng*” là làm mẫu cho chúng sanh. Dựng pháp tràng là phô biến, tuyên dương pháp môn, kinh điển, tạo dựng pháp tràng đầy! Đầu thời Dân Quốc, Ân Quang pháp sư lập đạo tràng tại Tô Châu, là đạo tràng Tịnh Tông duy nhất thời ấy. Bất cứ ai chỉ muốn chuyên tu Tịnh Độ đều được hoan nghênh, lại còn quy định “*không thâu nhận đồ đệ, không truyền giới, không giảng kinh, không tổ chức pháp hội*”. Một năm ba trăm sáu mươi lăm ngày đều niệm Phật, mỗi ngày đều giống như đả Phật thất. Hiện thời, chúng ta kiến lập đạo tràng, cũng mong noi theo quy củ của Ân Tổ (tổ Ân Quang), nhưng nhất định phải giảng kinh, vì con người hiện thời hiểu lầm Tịnh Độ rất sâu, nhất định phải nói rõ ràng, khiến cho những người đã nhập môn tâm sē Định, người chưa nhập môn nghe xong sē khởi lòng ngưỡng mộ. Giảng đường và Niệm Phật Đường phải tách rời, nghe kinh hay niệm Phật tùy ý. Mỗi ngày giảng kinh hai tiếng, niệm Phật tám tiếng, phô biến Tịnh Tông, hoằng dương trên toàn thế giới, áy là thật sự báo ân Phật.

Vị Phật thứ sáu là Trì Pháp Phật (Dharmadharma Buddha), học nhân Tịnh Tông át phải tùy thuận giáo huấn chân thật của chư Phật, quyết chí cầu vãng sanh, vĩnh viễn không ngò vực.

(Kinh) Xá Lợi Phật! Thượng phương thế giới hữu Phạm Âm Phật, Tú Vương Phật, Hương Thượng Phật, Hương Quang Phật, Đại Diệm Kiên Phật, Tạp Sắc Bảo Hoa Nghiêm Thân Phật, Sa La Thủ Vương Phật, Bảo Hoa Đức Phật, Kiến Nhất Thiết Nghĩa Phật, Như Tu Di Sơn Phật, như thị đặng hằng hà sa số chư Phật, các ư kỵ quốc, xuất quang trường thiệt tướng, biến phú tam thiền đại thiền thế giới, thuyết thành thực ngôn: “Nhữ đặng chúng sanh đương tín thị Xung Tân Bất Khả Tư Nghị Công Đức Nhất Thiết Chư Phật Sở Hộ Niệm Kinh”.

(經)

舍利弗。上方世界。有梵音佛。宿王佛。香上佛。香光佛。大燄肩佛。雜色寶華嚴身佛。娑羅樹王佛。寶華德佛。見一切義佛。如須彌山佛。如是等。恆河沙數諸佛。各於其國。出廣長舌相。遍覆三千大千世界。說誠實言。汝等眾生。當信是。稱讚不可思議功德。一切諸佛所護念經。

(Chánh kinh: Trong các thế giới ở phương trên có Phạm Âm Phật, Tú Vương Phật, Hương Thượng Phật, Hương Quang Phật, Đại Diệm Kiên Phật, Tạp Sắc Bảo Hoa Nghiêm Thân Phật, Sa La Thủ Vương Phật, Bảo Hoa Đức Phật, Kiến Nhất Thiết Nghĩa Phật, Như Tu Di Sơn Phật, các đức Phật nhiều như số cát sông Hằng như thế đó, mỗi vị ở trong nước mình, hiện tướng lưỡi

rộng dài, che khắp tam thiên đại thiên thế giới, nói lời thành thật: “Chúng sanh các người hãy nên tin kinh Khen Ngợi Công Đức Chẳng Thể Nghĩ Bàn Được Hết Thảy Chư Phật Hộ Niệm này”).

Trong phương trên, nói ra danh hiệu của mươi vị Phật. “Mười” biểu thị đại viên mãn, giác hạnh viên mãn, một đời thành Phật, [nói như vậy] để tổng kết. Phải hơn bốn mươi năm tôi mới nhận biết giá trị của Tịnh Độ, quả thật chẳng dễ dàng. Có người gặp được pháp môn này, ở ngay trước mặt mà bỏ lỡ, thật đáng tiếc!

Vị Phật thứ nhất là Phạm Âm Phật (Brahmahghosa Buddha). Phạm Âm là thuyết pháp thanh tịnh. Trong sáu phương Phật, [danh hiệu những vị Phật ở] phương Đông thể hiện thái độ cơ bản để tu học, mục tiêu mong cầu và cương lãnh của phương pháp tu hành. [Danh hiệu các vị Phật ở] phương Nam chỉ rõ pháp môn này nương vào trí huệ sẵn có trong tâm tánh, có đại trí huệ thì mới có thể chọn lựa pháp môn này. [Danh hiệu những vị Phật ở] phương Tây dạy chúng ta tu phước, niệm Phật là biến phước đức do A Di Đà Phật đã tu trong vô lượng kiếp thành phước đức của chính mình. Trong một câu Phật hiệu có tin thật, nguyện thiết, trì danh, một mà ba, ba nhưng một thì gọi là “tương ứng”. Phước huệ thành tựu sẽ gánh vác sự nghiệp giáo hóa chúng sanh của Như Lai. Đến phương dưới là thực hiện sự nghiệp phổ biến, giáo hóa rộng rãi, cho đến phương trên là viên mãn rốt ráo. Vị Phật thứ nhất [biểu thị] sự thuyết pháp thanh tịnh. Nếu trong lời thuyết pháp mà còn có danh văn, lợi dưỡng sẽ chẳng thanh tịnh. Làm nhiều chuyện lợi ích chúng sanh, nhưng trong tâm sach sẽ, chẳng có tí nhiễm trước nào. Kinh Kim Cang dạy: “Nhược Bồ Tát hữu Ngã Tướng, Nhân Tướng, Chúng Sanh Tướng, Thọ Giả Tướng, tức phi Bồ Tát” (Nếu Bồ Tát có tướng Ta, tướng Người, tướng Chúng Sanh, tướng Thọ Giả thì chẳng phải là Bồ Tát). Đây là lời khai thị thuộc nửa phần đầu kinh Kim Cang. Nửa phần sau là nói đến “Ngã Kiến”. Kiến (見) là ý niệm. Làm hết thảy thiện hạnh, nhưng tâm giống như chẳng có chuyện gì [thì gọi là không có Ngã Kiến, cho đến không có Tú Kiến].

Vị Phật thứ hai là Tú Vương Phật (Nakshatraraja Buddha). Chữ Tú (宿) đọc âm Tú (秀). Tinh Tú là những chòm sao ta thấy vào ban đêm. Trong ấy, tinh cầu lớn nhất là mặt trăng, tượng trưng pháp Đại Thừa thù thắng nhất do đức Phật đã giảng, là con đường tắt nơi vô thượng đạo.

Vị Phật thứ ba là Hương Thượng Phật (Gandhottama Buddha), tượng trưng cho con đường tắt trong các pháp Đại Thừa, tức Thiền Tông. Phẩm thứ năm, tức phẩm Sám Hối trong Lục Tô Đàn Kinh chính là truyền dạy phương pháp tu học trong Thiền Tông. Năm phần Pháp Thân Hương là Giới Hương, Định Hương, Huệ Hương, Giải Thoát Hương và Giải Thoát Tri Kiến Hương. Thiền Tông là pháp Đại Thừa nhất trong các pháp Đại Thừa, tượng trưng cho con đường gần nhất trong những con đường³.

³ [Chi chú của cư sĩ Lưu Thừa Phù]: Trong đoạn văn trên đây, [lão pháp sư] nhắc tới năm phần Pháp Thân Hương, toàn văn được chép trong phẩm Sám Hối thứ năm của Lục Tô Đàn

Vị Phật thứ tư là Hương Quang Phật (Gandhaprabhasa Buddha), tượng trưng cho Tịnh Tông. Trong Niệm Phật Viên Thông Chương, Đại Thế Chí Bồ Tát gọi [Tịnh Tông] là Hương Quang Trang Nghiêm. Điểm đặc sắc của Tây Phương là quang minh và hương báu, bất cứ vật chất nào cũng đều tỏa hương. Cõi Tây Phương hương báu tỏa ngát lan xa, là thế giới được trang nghiêm bởi mùi thơm và ánh sáng (hương quang trang nghiêm). Tịnh Độ Tông là con đường tắt nhất trong những con đường tắt, là con đường tắt nhất. Ba vị Phật này hiển thị liều nghĩa viên mãn rót ráo. Nếu thật sự hiểu rõ, sẽ biết chọn lựa pháp môn như thế nào.

Vị Phật thứ năm là Đại Diệm Kiên Phật (Maharciskandha Buddha). Danh hiệu này đã được giải thích trong phần trước, nhưng ở đây mang ý nghĩa khác với phần trước. Danh hiệu trong phần trước biểu thị hai thứ trí huệ Quyền Trí và Thật Trí của chính mình đã thành tựu, có thể gánh vác gia nghiệp của Nhu Lai. Ở đây, danh hiệu này biểu thị giai đoạn viên mãn, đem pháp môn thù thắng nhất truyền cho những người hữu duyên trong đại chúng, để họ được thụ dụng chân thật. Người vô duyên cũng phải truyền, nếu đời này họ chẳng thụ dụng được thì một phen thoảng qua tai, vĩnh viễn trở thành hạt giống đạo. Trong A Lại Da Thức của người ấy có chủng tử danh hiệu A Di Đà Phật. Thậm chí đến vô lượng kiếp sau, gặp được duyên, cũng có thể vãng sanh. Gặp hết thảy chúng sanh, hãy đều nêu truyền “vô thượng đảnh pháp” (pháp không còn gì cao hơn được) cho họ. Niệm Phật niệm ra tiếng khiến cho người ta nghe thấy là “truyền trao”. Hiện thời chúng ta có rất nhiều tấm băng dính (sticker) in chữ A Di Đà Phật, người

Kinh. Ở đây, tôi sao lục một đoạn nguyên văn để độc giả tham khảo: “*Khi ấy, đại sư thấy mọi người từ bốn phương trong xứ Quảng Thiều kéo nhau vào núi nghe pháp. Sư liền lên tòa, bảo đại chúng: “Các thiện tri thức hãy đến đây. Chuyện này phải từ trong tự tánh mà khởi. Trong hết thảy thời, niệm niệm tự tịnh cái tâm, tự tu cái hạnh, thấy Pháp Thân của chính mình, thấy đức Phật trong tự tâm, tự độ, tự giữ giới thì mới chẳng tốn công đến đây. Đã từ xa đến, họp mặt tại đây, đều là cùng nhau có duyên. Nay ai nấy hãy nên hò quỳ, trước hết, tôi sẽ truyền năm phần Pháp Thân Hương trong tự tánh, kể đến dạy pháp vô tướng sám hối”.* Mọi người hò quỳ. Sư nói:

- *Thứ nhất, Giới Hương, chính là trong tự tâm không sai, không ác, không ganh ghét, không tham sân, không cướp hại thì gọi là Giới Hương.*
 - *Thứ hai, Định Hương, tiếp xúc các cảnh tướng thiện ác, tự tâm chẳng loạn thì gọi là Định Hương.*
 - *Thứ ba, Huệ Hương, tự tâm vô ngại, thường dùng trí huệ quán chiếu tự tánh, chẳng tạo các điều ác. Tuy tu các điều lành, tâm chẳng chấp trước, kính trên, nghĩ dưới, thương xót giúp đỡ kẻ cô đơn, nghèo túng, gọi là Huệ Hương.*
 - *Thứ tư, Giải Thoát Hương, tức là trong tâm không nắm níu gì, chẳng nghĩ lành, chẳng nghĩ ác, tự tại vô ngại, gọi là Giải Thoát Hương.*
 - *Thứ năm, Giải Thoát Tri Kiến Hương, tự tâm đã không nắm níu thiện và ác, chớ nên trầm tr祎 nơi không tịch, dẫu cho học rộng nghe nhiều vẫn hiểu biết bốn tánh của chính mình, thông đạt các Phật lý, hòa đồng với chúng sanh để tiếp độ họ, không ta, không người, mãi cho đến khi đắc Bồ Đề, chân tánh chẳng thay đổi thì gọi là Giải Thoát Tri Kiến Hương.*
- Bậc thiện tri thức dùng các thứ hương này tự xông ướp bên trong, chớ nên hướng ra ngoài tìm cầu. Nay tôi dạy cho các ông vô tướng sám hối, diệt tội trong ba đời, khiến cho tam nghiệp được thanh tịnh”.*

khác trông thấy liền niệm một tiếng A Di Đà Phật, họ đã gieo cái nhân thành Phật.

Vị Phật thứ sáu là Tạp Sắc Bảo Hoa Nghiêm Thân Phật (Ratna-kusuma-sampushpitagatra Buddha). Khi Phật còn tại thế, kinh giảng về sự “viên mãn trong một đời” thì chỉ có một bộ kinh Hoa Nghiêm, lấy sự tu hành của Thiện Tài làm mẫu. Thiện Tài Bồ Tát viên mãn trong một đời, quả thật là do mười đại nguyện vương dẫn về Cực Lạc của Phổ Hiền Bồ Tát nên mới có thể viên mãn trong một đời. “*Tạp Sắc Bảo Hoa*” hình dung một vườn hoa lớn, tỷ dụ Phật nói vô lượng vô biên pháp môn, không sót một pháp nào đều được bao gồm trong ấy.

Vị thứ bảy là Sa La Thủ Vương Phật (Sālendararaja Buddha). Cây Sa La (Sāla) mọc tại Ấn Độ, hết sức cứng chắc. Ở đây, “*Sa La Thủ*” biểu thị sự chứng đắc kiên cố rốt ráo viên mãn, tức là Phật quả trong Viên Giáo, thật sự là Đại Pháp Vương, và cũng biểu thị Mật Tông, chỉ rõ “*Tịnh - Mật bất nhị*”. Tịnh và Thiền là pháp Bất Nhị, một câu “*A Di Đà Phật*” chính là cảnh giới vô thượng thâm vi diệu Thiền mà cũng là thâm thâm Mật. Danh hiệu A Di Đà Phật thuần túy là tiếng Phạn, chẳng phiên dịch thành tiếng Hoa, là vô thượng mật chú, là pháp môn Đại Tống Trì, bao gồm hết thảy Đại Thừa, Thiên Tông, Mật Tông cũng như Tiểu Thừa, viên tu, viên chứng.

Vị Phật thứ tám là Bảo Hoa Đức Phật (Ratnotpalaśri Buddha), biểu thị Báo Thân viên mãn.

Vị Phật thứ chín là Kiến Nhất Thiết Nghĩa Phật (Sarvarthadarsha Buddha), biểu thị trăm ngàn ức Hóa Thân, như kinh Kim Cang đã nói: Như Lai ngũ nhãm viên minh, ứng khắp các căn cơ, chính là “*kiến nhất thiết nghĩa*” (thấy hết thấy các nghĩa).

Vị Phật thứ mười là Như Tu Di Sơn Phật (Sumerukalpa Buddha), biểu thị Pháp Thân thanh tịnh, là bản thể của vạn hữu trong vũ trụ.

Ba vị Phật cuối cùng biểu thị Pháp Thân, Báo Thân và Ứng Hóa Thân, một Thể ba thân, cùng với ba vị Phật ở phương Đông trước sau hô ứng. [Danh hiệu của ba vị Phật] ở phương Đông trong phần trước nhằm nêu ra những điều mà chúng ta hướng đến, mong cầu. Ba vị Phật cuối cùng trong phương trên nhằm biểu thị điều chúng ta đích thân muốn tự chứng đắc. Đức Thế Tôn nói ra danh hiệu chư Phật bao hàm những ý nghĩa hết sức sâu xa, ngầm dạy cho người niệm Phật lộ trình để theo đuổi trong một đời từ lúc Sơ Phát Tâm cho đến khi viên mãn Bồ Đề. Con đường ấy trải qua sáu giai đoạn, hãy nên vâng theo, phụng hành như thế nào? Phật độ chúng sanh, chúng sanh tiếp nhận sự chỉ dạy của Phật có khó - dễ, sâu - cạn sai khác, nói chung là vì một chữ Duyên. Đức Phật thuyết pháp có thể phát khởi thiện căn trong quá khứ của chúng sanh, làm Tăng Thượng Duyên. Đồng thời do quang minh và nguyện lực của Phật gia trì, nên tâm người niệm Phật đắc Định, trí huệ tăng trưởng, ma chẳng thể thừa dịp khuấy nhiễu được!

(Giải) Thủ giới Phi Phi Tưởng thiên chi thượng, phục hưu thượng giới phong luân, kim luân, cặp tam giới đăng, trùng trùng vô tận dã.

Vấn: Chư phương tất hưu Tịnh Độ, hà thiền tán Tây Phương?

Đáp: Thủ diệc phi thiện vấn. Giả sử tán A Súc Phật quốc, nhữ hựu nghi thiên Đông phương, triển chuyền hý luận!

Vấn: Hà bất biến duyên pháp giới?

Đáp: Hữu tam nghĩa, linh sơ cơ dị tiêu tâm cõi, A Di bồ tát nguyện thăng cõi, Phật dĩ thử độ chúng sanh thiên hữu duyên cõi. Cái Phật độ sanh, sanh thọ hóa, kỳ gian nan dị, thiển thâm, tổng tại ư duyên. Duyên chi sở tại, ân đức hoằng thâm, chúng chúng giáo khải, nǎng linh hoan hỷ tín nhập, nǎng linh xúc động túc chúng, nǎng linh ma chướng nan giá, nǎng linh thể tánh khai phát. Chư Phật bồ tát Phân thân thùy tích, cõi kết duyên chúng. Nhược thế, xuất thế, tất bất khả tư nghị. Tôn long ư giáo thừa, cử dương ư hải hội, thâm nhập ư khổ hải, từ khế ư Tịch Quang. Sở dĩ vạn đức khâm thừa, quán linh củng cực. Dương tri Phật chúng tùng duyên khởi, duyên túc pháp giới, nhất niệm, nhất thiết niệm, nhất sanh, nhất thiết sanh, nhất hương, nhất hoa, nhất thanh, nhất sắc, nãi chí thọ sám, thọ ký, ma đản, thùy thủ. Thập phương tam thế, mạc bất biến dung. Cõi thử Tăng Thượng Duyên nhân, danh “pháp giới duyên khởi”. Thủ chánh sở vị “biến duyên pháp giới” giả dã. Thiển vị nhân, tiệm khả quyết chí chuyền cầu, thâm vị nhân, diệc bất tất xả Tây Phương, nhi biệt cầu Hoa Tạng. Nhược vị Tây Phương thị Quyền, Hoa Tạng thị Thật, Tây Phương tiểu, Hoa Tạng đại giả, toàn dọa chúng sanh biến kẽ chấp tình, dĩ bất đạt Quyền Thật nhất thể, Đại Tiểu vô tánh cõi dã.

(解)

此界非非想天之上。復有上界風輪。金輪。及三界等。重重無盡也。問。諸方必有淨土。何偏讚西方。答。此亦非善問。假使讚阿閦佛國。汝又疑偏東方。展轉戲論。問。何不遍緣法界。答有三義。令初機易標心故。阿彌本願勝故。佛與此土眾生偏有緣故。蓋佛度生。生受化。其間難易淺深。總在於緣。緣之所在。恩德弘深。種種教啟。能令歡喜信入。能令觸動宿種。能令魔障難遮。能令體性開發。諸佛本從法身垂跡。固結緣種。若世出世。悉不可思議。尊隆於教乘。舉揚於海會。沁入於苦海。慈契於寂光。所以萬德欽承。群靈拱極。當知佛種從緣起。緣即法界。一念一切念。一生一切生。一香一華。一聲一色。乃至受懺授記。摩頂垂手。十方三世。莫不遍融。故此增上緣因。名法界緣起。此正所謂遍緣法界者也。淺位人。便可決志專求。深位人。亦不

必捨西方。而別求華藏。若謂西方是權。華藏是實。西方小。華藏大者。全墮眾生遍計執情。以不達權實一體。大小無性故也。

(Giải: Trên trời Phi Phi Tưởng của cõi này, lại có phong luân, kim luân và tam giới v.v... của cõi trên, trùng trùng vô tận.

Hỏi: Trong các phương át có Tịnh Độ, có gì phải riêng khen ngợi Tây Phương?

Đáp: Đây cũng chẳng phải là lời hỏi đúng lý! Giả sử khen ngợi cõi A Súc Phật thì ông lại nghi vì sao riêng khen ngợi Đông phương? Quanh quanh đùa bỡn như thế đó!

Hỏi: Sao không nghĩ niệm trọn khắp pháp giới?

Đáp: Là do có ba nghĩa: Nhằm làm cho hàng sơ cơ dễ biết chỗ để chú tâm, do A Di Đà Phật có bốn nguyện thù thắng, do Phật đặc biệt có duyên với chúng sanh cõi này. Ấy là vì Phật hóa độ chúng sanh, chúng sanh tiếp nhận sự giáo hóa, trong ấy có [tình trạng] khó - dễ, cạn - sâu, nói chung là do duyên. Duyên đã có, ân đức rộng sâu, đủ mọi cách dạy bảo, khơi gợi thì sẽ có thể làm cho [chúng sanh] vui vẻ tin tưởng, chứng nhập, có thể dậy động chúng từ từ trong quá khứ, có thể làm cho ma khổ thể gây chướng ngại, ngăn trở, có thể làm cho thể tánh khai phát. Chư Phật vốn từ Pháp Thân mà thị hiện hình tích, tạo duyên sâu chắc với chúng sanh. Dù là [so với] pháp thế gian hay xuất thế gian, [pháp môn này] luôn luôn là chẳng thể nghĩ bàn, nên nó được tôn trọng nhất trong các giáo pháp và tam thừa Phật pháp, được tuyên dương trong các hội [giảng kinh rộng lớn như] biển cả [của chư Phật], thâm sâu trong biển khổ, từ bi khé hợp với Tích Quang. Do vậy, các bậc vạn đức (chư Phật) đều kính trọng, tuân giữ, các sanh linh đều ngưỡng mộ tuân hành đến tận bắc. Hãy nên biết rằng: Phật chung (hạt giống thành Phật) từ duyên mà khởi, duyên chính là pháp giới. Niệm một tức là niệm hết thảy, sanh về một là sanh về hết thảy, một hương, một hoa, một tiếng, một sắc, cho đến chấp nhận [kẻ có tội đối trước Phật] sám hối, thọ ký, xoa đầu, duỗi tay, mười phương ba đời không gì chẳng dung hội trọn khắp. Vì thế, tăng thượng duyên nhân gọi là “pháp giới duyên khởi”. Đây chính là “duyên trọn khắp pháp giới” vậy. Người thuộc địa vị cạn sẽ quyết chí chuyên cầu, mà người ở địa vị sâu cũng chẳng cần phải bỏ Tây Phương để riêng cầu Hoa Tạng. Nếu bảo Tây Phương là Quyền, Hoa Tạng là Thật, Tây Phương là Tiểu Thừa, Hoa Tạng là Đại Thừa, tức là hoàn toàn rơi vào tình thức Biển Ké Chấp của chúng sanh, bởi chẳng thấu hiểu Quyền và Thật cùng một Thể, Tiểu Thừa và Đại Thừa chẳng có tánh vây).

Mười phương thế giới vô lượng vô biên chư Phật Như Lai, không một vị Phật nào chẳng khen ngợi Tây Phương Cực Lạc thế giới, khen ngợi công đức chẳng thể nghĩ bàn. Công đức chẳng thể nghĩ bàn ấy nếu dựa trên kinh này thì có thể nêu ra ba điều về mặt Sự:

- Thứ nhất là hoàn cảnh y báo của Tây Phương thế giới là chẳng thể nghĩ bàn.

- Thứ hai là chánh báo túc Phật Di Đà và những người vãng sanh Cực Lạc từ mươi phương thế giới thành tựu chẳng thể nghĩ bàn.

- Thứ ba là thuyết pháp chẳng thể nghĩ bàn.

Người đời thường mong cầu Phật, Bồ Tát ban ân che chở, nếu chúng ta đọc bộ kinh này, chiểu theo lý luận và phương pháp tu hành được dạy trong kinh điển, chắc chắn sẽ được hết thảy chư Phật hộ niệm. Xin lại xem lời chú giải của đại sư.

Phương trên của thế giới chúng ta có tầng tầng vô tận các thế giới Phật. Có người hoài nghi: Hết thảy chư Phật đều có Tịnh Độ, sao lại chỉ tán thán cõi Tây Phương? Thật ra, các phương tuy đều có Tịnh Độ, nhưng chẳng sánh bằng Tây Phương Cực Lạc thế giới vì Cực Lạc có ba điều như trên đây vừa nói: Hoàn cảnh y báo, đại chúng thành tựu, và thuyết pháp viên mãn. Những cõi Tịnh Độ khác chẳng có những điều ấy. Đại sư giải đáp lại càng tuyệt hơn nữa: Lời người ấy hỏi chẳng cao minh gì! Giả sử tán thán cõi A Súc Phật ở phương Đông, át người ấy sẽ hỏi vì sao lại riêng khen ngợi phương Đông. Đây hoàn toàn là hý luận, chẳng đáng bàn tới!

Lại hỏi: Sao chẳng duyên trọn khắp pháp giới? Đại sư đáp: Có ba nghĩa:

1) Duyên trọn pháp giới nói thì dễ dàng, nhưng thực hiện khó lắm. Duyên trọn khắp pháp giới là dùng tâm thanh tịnh, tâm bình đẳng, phá một phẩm vô minh, thấy một phần chân tánh, là cảnh giới của Sơ Trụ Bồ Tát trong Viên Giáo, phàm phu chẳng làm được! Tâm có phân biệt, chấp trước sẽ chẳng thể duyên trọn khắp pháp giới. Vì những chúng sanh đói nghiệp, sơ cơ học Phật, chưa đoạn phiền não mà chỉ ra một phương hướng, một mục tiêu thì trong phương diện tu học, họ sẽ dễ thực hiện thuận theo lòng nghĩ.

2) [Người ấy lại vẫn hỏi] nếu chỉ nêu một mình cõi Tây Phương để hàng sơ cơ dễ có phương hướng xác định nhằm tu tập cái tâm thì lấy các phương Đông, Nam, Bắc làm mục tiêu cũng chẳng phải là không được, sao cứ nhất định phải nêu lên Tây Phương? Lý do thứ hai là vì A Di Đà Phật có bốn nguyện thù thắng. Nhằm tiếp dẫn chúng sanh, nên khi tu nhân Phật Di Đà đã phát ra bốn mươi tám nguyện, vượt trỗi lời nguyện của các vị Phật khác, thật là thù thắng viên mãn. Cho nên, đặc biệt chỉ bày Tây Phương.

3) A Di Đà Phật đặc biệt có duyên với cõi này. Hết thảy các pháp dù thế gian hay xuất thế gian đều do duyên. Nếu vô duyên thì đôi bên gặp mặt cũng chẳng biết nhau. Mười phương chư Phật chẳng có duyên thù thắng với cõi này như A Di Đà Phật. Vì vậy, chúng ta cầu sanh Tây Phương Tịnh Độ khá dễ dàng. Trong kinh Đại Thừa, đức Thế Tôn nói “*thế giới là duyên sanh*”, tức là “*do duyên mà các pháp được sanh*”, giữa người với người cũng giống như vậy. Người nào đó đặc biệt có duyên với quý vị thì quý vị nói với người ấy, người ấy sẽ tin tưởng. Duyên có thiện duyên và ác duyên. Phật pháp là thiện duyên, nhưng trong thời kỳ Mạt pháp, có rất nhiều Phật giáo đồ dựa vào Phật để gạt gẫm người khác, trong Quán Kinh và Vô Lượng Thọ Kinh nhắc tới chuyện này rất nhiều. Không chỉ Phật giáo, ngay cả Cơ Đốc giáo cũng nói đến chuyện thời đang gặp lúc mạt, tai họa dồn dập, tà ma, trú ngụ luôn xuất hiện, quan điểm khá giống nhau. Nếu có thể y giáo phụng hành thì sẽ có thể khai ngộ bốn tánh, ma chướng chẳng có dịp gây hại được. Chư Phật Như Lai chứng đắc Pháp Thân

viên mãn, Pháp Thân là bản thể của muôn loài trong vũ trụ. Chư Phật giác ngộ, biết tận cùng hư không, trọn khắp pháp giới có cùng một Thể với chính mình, nên bảo là “có kết duyên chung” (đã gieo duyên sâu chắc). Đã là một Thể, át sẽ chiếu cõi. Khi duyên của chúng sanh chín muồi, Phật liền đến độ kẻ ấy.

“*Tôn long ư giáo thừa*”: Giáo là mười hai phần giáo, còn Thừa là tam thừa Phật pháp (Thanh Văn thừa, Duyên Giác thừa, Bồ Tát thừa). Trong hết các kinh, kinh này được tôn xưng long trọng nhất. “*Cử dương ư hải hối*”: Hết thảy các đạo tràng giảng kinh của chư Phật trong tận hư không, trọn pháp giới, không đạo tràng nào chẳng giảng kinh A Di Đà. “*Thâm nhập ư khố hải*”: Chữ “khố hải” chỉ lục đạo. A Di Đà Phật và hết thảy chư Phật có duyên sâu đậm với cõi này, tuyên dương pháp môn này, chúng sanh đều có thể tin sâu chẳng nghi, phát nguyện cầu vãng sanh. “*Tù khế ư Tịch Quang*”: “Tù” là từ bi. Chư Phật giới thiệu pháp môn thành Phật này cho phàm phu, lòng từ bi đến tột cùng! Kinh Đại Thừa nói Bồ Tát thành Phật, chư Thanh Văn, Duyên Giác chẳng thể thành Phật. Trời, người càng chẳng có phần. Pháp môn này chung khắp từ địa ngục A Tỳ cho đến cõi Thường Tích Quang, một mục tự nâng cao [cảnh giới] cho đến khi viên mãn Phật quả trong Tích Quang. Đây là pháp Đại Thừa nhất trong các pháp Đại Thừa, là liễu nghĩa nhất trong những pháp liễu nghĩa.

“*Sở dĩ, vạn đức khâm thừa, quán linh củng cực*” (Do vậy, các bậc vạn đức đều kính trọng, tuân giữ, các sinh linh đều ngưỡng mộ tuân hành đến tột bậc): Chữ “vạn đức” chỉ chư Phật, mười phương hết thảy chư Phật đều tôn kính, thừa sự. Chữ “quán linh” chỉ các vị thượng thiện nhân trong cõi Tây Phương, mà cũng có thể giải thích là vô lượng Bồ Tát trong mười phương, ai nấy đều tiếp nhận sự giáo huấn của A Di Đà Phật.

“*Phật chung tùng duyên khởi, duyên túc pháp giới*”: Bậc Pháp Thân đại sĩ từ Sơ Trụ Bồ Tát trong Viên Giáo trở lên mới thực hiện được “biến duyên pháp giới” (duyên trọn khắp pháp giới). Vị ấy phải có tâm bình đẳng, tâm thanh tịnh thì mới có thể duyên trọn khắp. Lý luận và phương pháp của Tịnh Tông ngầm hợp với thanh tịnh, bình đẳng. Nhất tâm niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ, nhất tâm chính là thanh tịnh, bình đẳng, không phân biệt, chẳng chấp trước, chẳng có giới hạn. “*Nhất sanh, nhất thiết sanh*”: Sanh về Tây Phương Tịnh Độ chính là sanh về mười phương hết thảy cõi nước. Một hương, một hoa, một tiếng, một sắc, cho đến tiếp nhận sự sám hối của chúng sanh, thọ ký [người ấy sẽ thành Phật], xoa đỉnh đầu, duỗi tay, khởi tâm động niệm, không gì chẳng dung hợp trọn khắp. Đây là chân tâm thường trụ. Tâm của chúng ta là vọng tâm, chưa thể thường trụ, nên gọi là “tâm viễn, ý mā” (tâm như vượn nhảy tung tăng, ý như ngựa chạy lồng). Dùng phương pháp Niệm Phật để đạt đến cảnh giới này, khiến cho chân tâm bốn tánh thời thời khắc khắc hiện tiền. Trọn chó nê coi nhẹ phương pháp Niệm Phật! Ai thật sự phát nguyện cầu sanh Tịnh Độ thì người ấy đã “duyên trọn khắp pháp giới”.

Chữ “*thiền vị nhân*” (người thuộc địa vị cạn) chỉ kẻ thiêu công phu, phiền não nặng nề, nghiệp chướng sâu đậm, không thể dựa vào tự lực để liễu sanh tử, thoát tam giới, hãy nên hạ quyết tâm chuyên cầu vãng sanh Tây Phương. “*Thâm vị nhân*” (người thuộc địa vị sâu) là người có công phu, có thể đoạn phiền não, liễu sanh tử, thoát tam giới, chúng Bồ Đề, cũng chẳng cần phải đi lòng vòng, bỏ

Tây Phương để cầu nhập Hoa Tạng trước. Đợi đến khi sanh vào thế giới Hoa Tạng, gặp gỡ Phổ Hiền Bồ Tát, lại phải dựa vào mười đại nguyện vương dẫn về Cực Lạc!

(Kinh) Xá Lợi Phất! Ứ nhữ ý vân hà? Hà cõ danh vi Nhát Thiết Chư Phật Sớ Hộ Niệm Kinh? Xá Lợi Phất! Nhược hữu thiện nam tử, thiện nữ nhân, văn thị kinh, thọ trì giả, cập văn chư Phật danh giả, thị chư thiện nam tử, thiện nữ nhân giai vi nhát thiết chư Phật chi sở hộ niệm, giai đắc bất thoái chuyển ư A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề. Thị cõ Xá Lợi Phất! Nhữ đặng giai đương tín thọ ngã ngữ cập chư Phật sở thuyết.

(經)

舍利弗。於汝意云何。何故名為一切諸佛所護念經。舍利弗。若有善男子。善女人。聞是經受持者。及聞諸佛名者。是諸善男子。善女人。皆為一切諸佛之所護念。皆得不退轉於阿耨多羅三藐三菩提。是故舍利弗。汝等皆當信受我語。及諸佛所說。

(Chánh kinh: Nay Xá Lợi Phất! Ý ông nghĩ sao? Vì sao gọi kinh này có tên là “kinh được hết thảy chư Phật hộ niệm”? Nay Xá Lợi Phất! Nếu có thiện nam tử, thiện nữ nhân nghe kinh này mà thọ trì cùng nghe danh hiệu của chư Phật thì các thiện nam tử, thiện nữ nhân ấy đều được hết thảy chư Phật hộ niệm, đều chẳng thoái chuyển nơi Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác. Vì thế, Xá Lợi Phất! Các ông hãy nên tin nhận lời ta và lời chư Phật nói).

Xá Lợi Phất tuy là bậc đại trí, nhưng Phật hỏi Ngài: “Ý ông nghĩ sao?” thì Xá Lợi Phất cũng chẳng đáp được một câu. Do vậy, đức Phật giải thích: Nếu có thiện nam tử, thiện nữ nhân; chư Thiện này chỉ những người thiện căn, phước đức chín muồi, nghe xong sẽ hoan hỷ, tin sâu chẳng ngờ, lòng chân thành tiếp nhận, phát nguyện cầu sanh, hàng người ấy sẽ được chư Phật hộ niệm⁴, “đều chẳng thoái chuyển nơi Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác”, Đây là lợi ích do chính mình chứng được. Nếu chúng ta nghĩ mình phiền não nặng nề, sợ rằng chẳng thể chứng được trọn vẹn ba món Bát Thoái bèn là nghi ngờ chính mình,

⁴ Theo Phật Quang Sơn Đại Từ Điển, “hộ niệm” có nghĩa là che chở, quan tâm, bảo vệ. Chư Phật, Bồ Tát và chư thiên, hộ pháp thần thường quan tâm bảo vệ Phật giáo đồ khiếp cho họ chẳng bị các thứ chướng ngại gây hại như bóng theo hình, chẳng hề tách lìa chút nào, nhắc nhở, sách tấn họ khiến cho họ không giải đai, lui sụt. Hiểu theo nghĩa này thì hộ niệm còn gọi là “anh hộ hộ niệm”. Ngoài ra, nhằm chứng minh những giáo pháp do Phật đã nói là chân thực, Phật, Bồ Tát liền lập thệ nếu có chúng sanh nào tin nhận, phụng hành, sẽ đạt được lợi ích vô tận. Đó gọi là “chứng thành hộ niệm”. Sự hộ niệm của chư Phật đối với danh hiệu A Di Đà Phật trong đoạn Yếu Giải kế tiếp chính là “chứng thành hộ niệm”. Chư Phật, Bồ Tát, hộ pháp thần luôn hộ niệm hành nhân, nhưng do chính phiền não của hành nhân gây chướng ngại, không thể thụ dụng sự hộ niệm ấy. Vì thế mới nói phải từ Bát Địa trở lên mới được chư Phật hộ niệm, bởi lẽ, đạt đến Bát Địa mới không bị phiền não gây chướng ngại sự hộ niệm của chư Phật.

tự đánh mất lợi lành. Hãy nên biết: Từng chữ, từng câu trong kinh này đều nói hết sức khẳng định, không có lời nào mập mờ nước đôi! Cuối cùng, đức Phật bảo ngài Xá Lợi Phất: Các ông nhất định phải tin nhận lời ta và lời hét thảy chư Phật đã nói.

(Giải) *Thứ kinh độc thuyền vô thượng tâm yếu, chư Phật danh tự, tịnh thuyền vô thượng viên mãn cứu cánh vạn đức. Cố văn giả giải vị chư Phật hộ niệm. Hựu, văn kinh, thọ trì, túc chấp trì danh hiệu, A Di danh hiệu chư Phật sở hộ niệm cố.*

(解)

此經獨詮無上心要。諸佛名字。並詮無上圓滿究竟萬德。故聞者皆為諸佛護念。又。聞經受持。即執持名號。阿彌名號。諸佛所護念故。

(Giải: Một mình kinh này giảng về tâm yếu vô thượng, danh hiệu của chư Phật và giảng giải vạn đức rốt ráo viên mãn vô thượng. Vì thế, người nghe đều được chư Phật hộ niệm. Lại nữa, nghe kinh, thọ trì, túc là chấp trì danh hiệu, vì danh hiệu A Di Đà được chư Phật hộ niệm).

“Độc” là duy nhất, [câu “*thứ kinh độc thuyền vô thượng tâm yếu*” có nghĩa là] chỉ có mình kinh này giảng rõ vô thượng tâm yếu cho chúng ta. A Di Đà Phật là danh hiệu của hét thảy chư Phật, là vạn đức đã viên mãn rót ráo. “Vô thượng tâm yếu” chính là cái tâm tánh niệm Phật. Vì thế, niệm một vị A Di Đà Phật chính là niệm hét thảy chư Phật Như Lai, một chính là hét thảy. Chư Phật nhân viên quả mãn, trí huệ đạt đến rốt ráo. Ba đức Pháp Thân, Bát Nhã, Giải Thoát đều đạt đến viên mãn; niệm một câu danh hiệu sẽ khởi lên tác dụng cảm ứng đạo giao với ba đức viên mãn. Chúng sanh tuy chưa chứng đắc, nhưng tự tánh đã sẵn có, át sẽ tương ứng tam đức do chư Phật đã chứng nơi quả vị Như Lai. Do vậy, trong phần trước đã có nói: “*Niệm danh hiệu Phật là đem công đức của A Di Đà Phật biến thành công đức của chính mình*”.

(Giải) *Vân: Đản văn chư Phật danh, nhi vị trì kinh, diệc đắc hộ niệm bất thoái da?*

Đáp: *Thứ nghĩa hữu cục, hữu thông. Chiêm Sát vị: “Tập loạn cầu tâm, tuy tụng ngã danh, nhi bất vi văn, dĩ bất năng sanh quyết định tín giải, đản hoạch thế gian thiện báo, bất đắc quảng đại thâm diệu lợi ích. Nhược đáo Nhất Hạnh tam-muội, tắc thành quảng đại vi diệu hạnh tâm, danh đắc Tương Tự Vô Sanh Pháp Nhãm, nãi vi đắc văn thập phương Phật danh”. Thứ diệc ưng nhĩ. Cố tu văn dĩ chấp trì, chí nhất tâm bất loạn, phương vi văn chư Phật danh, mong chư Phật hộ niệm. Thứ cục nghĩa dã. Thông nghĩa giả, chư Phật từ bi bất khả tư nghị, danh hiệu công đức diệc bất khả tư nghị. Cố nhất văn Phật danh, bất luận hữu tâm vô tâm, nhược tín, nhược phủ, giải thành duyên chúng. Huống Phật độ chúng sanh, bất giản oán thân, hằng vô*

bì quyện. Cǎu văn Phật danh, Phật tất hộ niệm, hựu hà nghi yên? Nhiên cứ Kim Cang Tam Luận, căn thực Bồ Tát, vi Phật hộ niệm, vị tại Biệt Địa, Viên Trụ. Cái ước tự lực, tất nhập Đồng Sanh Tánh, nãi khả hộ niệm. Kim trưng tha lực, có Tương Tự Vị, túc mông hộ niệm. Nãi chí Tương Tự Vị dĩ hoàn, diệc giải hữu thông hộ niệm chi nghĩa. Hạ chí nhất văn Phật danh, ư đồng thể pháp tánh, hữu tư phát lực, diệc đắc viễn nhân, chung bát thoái dã. A Nâu Đa La, thủ vân Vô Thượng, Tam Miệu Tam Bồ Đề, thủ vân Chánh Đăng Chánh Giác, túc Đại Thủra quả giác dã. Viên tam Bát Thoái, nãi “nhất sanh thành Phật” dị danh. Có khuyển Thân Tử đăng giải đương tín thọ. Văn danh công đức như thử, Thích Ca cập thập phương chư Phật đồng sở tuyên thuyết, khả bát tín hồ? Sơ khuyển tín lưu thông cánh.

(解)

問。但聞諸佛名。而未持經。亦得護念不退耶。答。此義有局有通。占察謂。雜亂垢心。雖誦我名。而不為聞。以不能生決定信解。但獲世間善報。不得廣大深妙利益。若到一行三昧。則成廣大微妙行心。名得相似無生法忍。乃為得聞十方佛名。此亦應爾。故須聞已執持。至一心不亂。方為聞諸佛名。蒙諸佛護念。此局義也。通義者。諸佛慈悲。不可思議。名號功德。亦不可思議。故一聞佛名。不論有心無心。若信若否。皆成緣種。況佛度眾生。不簡怨親。恆無疲倦。苟聞佛名。佛必護念。又何疑焉。然據金剛三論。根熟菩薩。為佛護念。位在別地圓住。蓋約自力。必入同生性。乃可護念。今仗他力。故相似位。即蒙護念。乃至相似位以還。亦皆有通護念之義。下至一聞佛名。於同體法性。有資發力。亦得遠因。終不退也。阿耨多羅。此云無上。三藐三菩提。此云正等正覺。即大乘果覺也。圓三不退。乃一生成佛異名。故勸身子等。皆當信受。聞名功德如此。釋迦及十方諸佛。同所宣說。可不信乎。初勸信流通竟。

(Giải: Hỏi: Chỉ nghe danh hiệu chư Phật, nhưng chưa trì kinh thì cũng được hộ niệm bát thoái ư?

Đáp: Điều này có nghĩa hạn cuộc và nghĩa phổ biến. Kinh Chiêm Sát dạy: “Tâm nhơ tạp loạn, tuy tụng niệm danh hiệu ta, vẫn chẳng thể coi là ‘nghe’, vì chẳng thể sanh lòng tin hiểu quyết định, chỉ đạt được quả báo tốt lành trong thời gian, chẳng đạt được lợi ích sâu màu rộng lớn. Nếu đạt được Nhất Hạnh tam-

muội, sẽ thành cái tâm tu hành rộng lớn vi diệu, gọi là đạt được Tương Tự Vô Sanh Pháp Nhẫn, bèn được coi là đã nghe danh hiệu của mười phuơng Phật". Ở đây, cũng nên hiểu giống như vậy. Vì thế, nghe rồi, phải nên chấp trì đến mức nhất tâm bất loạn thì mới là "đã nghe danh hiệu của chư Phật", được chư Phật hộ niệm. Đây là nghĩa hạn cuộc.

Nghĩa phổ biến là chư Phật từ bi chẳng thể nghĩ bàn, công đức của danh hiệu cũng chẳng thể nghĩ bàn. Vì thế, vừa nghe danh hiệu Phật, bát luận là hữu tâm hay vô tâm, dù tin hay không, đều tạo thành cái duyên và hạt giống [thành Phật trong A Lại Da Thúc]. Huống chi, Phật độ chúng sanh chẳng phân biệt là kẻ oán hay người thân, luôn luôn không mệt mỏi. Nếu nghe danh hiệu Phật, ắt Phật sẽ hộ niệm, há còn đáng nghi gì nữa ư? Nhưng theo Kim Cang Tam Luận, Bồ Tát căn cơ chín muồi, được Phật hộ niệm thì địa vị thuộc Sơ Địa trong Biệt Giáo hoặc Sơ Trụ trong Viên Giáo. Bởi lẽ, luận theo phía tự lực thì phải thuộc địa vị Đồng Sanh Tánh mới được [chư Phật] hộ niệm. Nay cậy vào tha lực, nên thuộc vào địa vị Tương Tự liền được Phật hộ niệm, cho đến từ địa vị Tương Tự trở xuống cũng đều có ý nghĩa "cùng được chư Phật hộ niệm". Thậm chí vừa nghe danh hiệu Phật thì đã có sức giúp cho đồng thể pháp tánh được phát khởi, cũng trở thành cái nhân xa, trọn chẳng bị lui sụt.

A Nậu Đa La cõi này dịch là Vô Thương, Tam Miệu Tam Bồ Đề cõi này dịch là Chánh Đẳng Chánh Giác, tức là quả giác Đại Thừa vậy. "Trọn vẹn ba thứ Bát Tháo" chính là tên khác của "thành Phật ngay trong một đời". Vì thế, đức Phật khuyên các vị như Thân Tử (Xá Lợi Phất) đều nên tin nhận. Phật Thích Ca và mười phuơng chư Phật cùng tuyên nói công đức nghe danh hiệu như thế, há chẳng đáng tin ư? Tiểu đoạn thứ nhất [trong phần Lưu Thông] là Khuyến Tin Lưu Thông đã xong).

Đại sư trả lời: Nghĩa này có nghĩa hạn cuộc (cục nghĩa) và nghĩa phổ cập (thông nghĩa). "Cục" là nghĩa hẹp, "thông" là nghĩa rộng. Kinh Địa Tạng gồm ba loại:

1) Địa Tạng Bồ Tát Bổn Nguyên Kinh được phổ biến rộng rãi nhất.

2) Địa Tạng Bồ Tát Thập Luân Kinh.

3) Chiêm Sát Thiện Ác Nghiệp Báo Kinh (gọi tắt là kinh Chiêm Sát).

Trong kinh Chiêm Sát, có một đoạn nói: "*Tạp loạn cầu tâm, tuy tụng ngã danh, nhi bất vi văn*" (Tâm nhơ tạp loạn thì tuy tụng danh hiệu ta vẫn chẳng thể coi là đã nghe). Câu này ý nói tâm tạp loạn niệm Phật không có công đức. Tuy không có công đức, vẫn đạt được quả báo tốt lành trong thế gian, chư không đạt được "*lợi ích sâu mầu rộng lớn*". [Lợi ích sâu mầu rộng lớn] là đặc Định, khai ngộ, liễu sanh tử, thoát tam giới.

"Nhược đáo Nhất Hạnh tam-muội, tắc thành quảng đại vi diệu hạnh tâm, danh đặc Tương Tự Vô Sanh Pháp Nhẫn, nãi vi đặc văn thập phuơng Phật danh" (Nếu đạt được Nhất Hạnh tam-muội sẽ thành cái tâm tu hành rộng lớn vi diệu, gọi là đạt được Tương Tự Vô Sanh Pháp Nhẫn, bèn được nghe danh hiệu của mười phuơng Phật). Trong Lục Tổ Đàn Kinh, Huệ Năng đại sư coi trọng Nhất Hạnh tam-muội. Trong Tịnh Độ Tông có Niệm Phật tam-muội. Thật ra, Niệm Phật tam-muội chính là Nhất Hạnh tam-muội, còn gọi là Nhất Tướng tam-muội.

Trong kinh Lăng Nghiêm, Đại Thế Chí Bồ Tát khai thị một tiêu chuẩn: “*Nhiếp trọn sáu căn, tịnh niệm liên tục*”, đây là Nhất Hạnh tam-muội, còn kinh này (kinh A Di Đà) gọi là “nhất tâm bất loạn”. Nhất tâm bất loạn là Nhất Hạnh tam-muội, mà cũng là Niệm Phật tam-muội. Nhất tâm bất loạn có công phu sâu hay cạn sai khác. Niệm đến mức đoạn hết Kiến Tư phiền não thì gọi là Sự nhất tâm bất loạn. Niệm đến mức phá một phẩm vô minh, chứng một phần Pháp Thân thì gọi là Lý nhất tâm bất loạn. Cảnh giới được nói tới trong đoạn này chính là vừa mới đạt đến Lý nhất tâm bất loạn, thì gọi là “*quảng đại vi diệu hạnh tâm*”, đắc Tương Tự Vô Sanh Pháp Nhẫn. Thật sự đắc Vô Sanh Pháp Nhẫn thì như trong kinh Nhân Vương đã giảng rất rõ ràng, đây là Thất Địa Bồ Tát. Trước khi đạt đến địa vị Thất Địa Bồ Tát đều gọi là Tương Tự Vô Sanh Pháp Nhẫn. Thất Địa là Hạ Phẩm, Bát Địa là Trung Phẩm, Cửu Địa là Thượng Phẩm Vô Sanh Pháp Nhẫn.

Lại lên tới Thập Địa thì gọi là Hạ Phẩm Tịch Diệt Nhẫn, Đẳng Giác Bồ Tát là Trung Phẩm Tịch Diệt Nhẫn, Như Lai quả địa gọi là Thượng Phẩm Tịch Diệt Nhẫn. Nếu cũng hiểu pháp môn Niệm Phật theo cùng một lý này, thì đây là nghĩa hạn cuộc.

Đối với nghĩa phổ cập thì do chư Phật từ bi chẳng thể nghĩ bàn, công đức của danh hiệu cũng chẳng thể nghĩ bàn, dùng một câu A Di Đà Phật có thể khiến cho phàm phu nghiệp chướng cực nặng thành Phật viên mãn ngay trong một đời. Vừa nghe danh hiệu Phật, bất luận hữu tâm hay vô tâm, dù tin hay chẳng tin, chủng tử thành Phật đã được gieo vào [thức điền]. Tâm Phật thanh tịnh, bình đẳng, không phân biệt, chấp trước, quan tâm trọn khắp chúng sanh, chỉ luận định duyên đã chín muồi hay chưa, chẳng cần biết là kẻ oán hay người thân. Người tạo tội cực ác như vua A Xà Thế, tạo Ngũ Nghịch, Thập Ác, lúc lâm chung sám hối, nhất tâm niệm Phật cũng được vãng sanh. Trong kinh, đức Phật tuyên nói: Vua A Xà Thế sanh về Tây Phương, phẩm vị là Thượng Phẩm Trung Sanh, thật chẳng thể nghĩ bàn! Có hai loại vãng sanh:

- Một là lúc bình thường đoạn ác tu thiện, chuyên tâm niệm Phật.
- Hai là kẻ nghiệp nặng, lúc lâm chung chân tâm sám hối, cũng được vãng sanh.

Bất luận là ai dù chỉ trì danh chư chẳng tụng kinh cũng đều được Phật hộ niệm, không cần phải hoài nghi!

Theo như cách Phật đã giảng trong các kinh Đại Thừa thì thông thường phải là bậc Sơ Địa của Biệt Giáo trở lên hoặc là từ Sơ Trụ trong Viên Giáo trở lên, những vị ấy đều là bậc Pháp Thân đại sĩ mới được Phật hộ niệm. Vì họ đã phá một phẩm vô minh, chứng một phần Pháp Thân, tâm thanh tịnh, bình đẳng, hết thảy chướng ngại đều không có, từ đây trở đi, tâm tâm lưu nhập biển Tát Bà Nhã (Nhất Thiết Trí). Nhưng trong tông này (Tịnh Độ Tông) thì lại khác, nhờ được bốn nguyện và oai thần của A Di Đà Phật gia trì, mười phương chư Phật cũng gia trì. Nếu chẳng tu pháp môn này sẽ không được A Di Đà Phật gia trì, những vị Phật khác cũng chẳng quan tâm tới. Sau khi đọc cuốn Yếu Giải, [mới thấy] một câu Phật hiệu chẳng thể không niệm. [Hễ niệm Phật], dù chưa đạt tới địa vị Tương Tự, vẫn nhất định được chư Phật hộ niệm. Một câu A Di Đà Phật này là chủng tử thành Phật, trong một đời được nghe một câu A Di Đà Phật,

nhưng đời này chưa thể vãng sanh thì đời sau hay đời sau nữa, hoặc đời khác nữa, được mang thân người, lại gặp pháp môn này, chủng tử trong A Lại Da Thức sẽ dây lên hiện hành, có thể tin, có thể nguyện, có thể hành, người ấy cũng sẽ nhất định vãng sanh.

“A Nậu Đa La, cõi này dịch là Vô Thượng, Tam Miệu Tam Bồ Đề, cõi này dịch là Chánh Đăng Chánh Giác”, nói theo cách bây giờ là “trí huệ viên mãn rốt ráo”. Chứng trọn vẹn ba thứ Bất Thoái, chính là tên gọi khác “thành Phật ngay trong một đời”. Kinh này do đức Thế Tôn và mười phương chư Phật buốt lòng rất miệng khuyên chúng ta hãy đều nêu tin nhận, há chúng ta chẳng tin tưởng ư?

4.3.1.2. Khuyến nguyện lưu thông

(Kinh) Xá Lợi Phất! Nhược hữu nhân dĩ phát nguyện, kim phát nguyện, đương phát nguyện, dục sanh A Di Đà Phật quốc giả, thị chư nhân đăng, giai đặc bất thoái chuyển ư A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề. Ư bỉ quốc độ, nhược dĩ sanh, nhược kim sanh, nhược đương sanh. Thị cõi Xá Lợi Phất! Chư thiện nam tử, thiện nữ nhân, nhược hữu tín giả, ưng đương phát nguyện, sanh bỉ quốc độ.

(Giải) Dĩ nguyện dĩ sanh, kim nguyện kim sanh, đương nguyện đương sanh, chánh hiển y tín sở phát chi nguyện vô hư dã. Phi tín, bất năng phát nguyện. Phi nguyện, tín diệc bất sanh. Cố vân: “Nhược hữu tín giả, ưng đương phát nguyện”. Hựu, nguyện giả, tín chi khoán, hạnh chi xu, vưu vi yêu vụ. Cử nguyện, tắc tín hạnh tại kỳ trung. Sở dĩ ân cần tam khuyển dã. Phục thú, nguyện sanh bỉ quốc, tắc hân yém nhị môn, yém ly Sa Bà, dữ y Khổ Tập nhị đê, sở phát nhị chủng hoằng thệ tương ứng. Hân cầu Cực Lạc, dữ y Đạo Diệt nhị đê, sở phát nhị chủng hoằng thệ tương ứng. Cố đặc bất thoái chuyển ư đại Bồ Đề đạo.

(經)

舍利弗。若有人。已發願。今發願。當發願。欲生阿彌陀佛國者。是諸人等。皆得不退轉於阿耨多羅三藐三菩提。於彼國土。若已生。若今生。若當生。是故舍利弗。諸善男子。善女人。若有信者。應當發願。生彼國土。

(解)

已願已生。今願今生。當願當生。正顯依信所發之願無虛也。非信。不能發願。非願。信亦不生。故云。若有信者。應當發願。又。願者。信之券。行之樞。尤為要務。舉願。則信行在其中。

所以殷勤三勸也。復次願生彼國。即欣厭二門。厭離娑婆。與依苦集二諦。所發二種弘誓相應。欣求極樂。與依道滅二諦。所發二種弘誓相應。故得不退轉於大菩提道。

(*Chánh kinh*: Này Xá Lợi Phát! Nếu có người đã phát nguyện, đang phát nguyện, sẽ phát nguyện, muốn sanh về cõi Phật A Di Đà thì những người ấy đều đặc bát thoát chuyển nơi Vô Thương Chánh Đẳng Chánh Giác. Đối với cõi ấy hoặc đã sanh, hoặc đang sanh, hoặc sẽ sanh. Vì thế Xá Lợi Phát! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân nếu có lòng tin, hãy nên phát nguyện sanh về cõi ấy.

Giải: Đã nguyện đã sanh, nay nguyện nay sanh, sẽ nguyện sẽ sanh, nhằm tố rõ do tin tưởng mà phát ra lời nguyện thì lời nguyện ấy chẳng hư huyền. Không tin sẽ chẳng thể phát nguyện. Không có nguyện, lòng tin cũng chẳng thể sanh. Vì thế nói: “Nếu có lòng tin, hãy nên phát nguyện”. Hơn nữa, nguyện là bằng khoán của lòng tin, là mấu chốt của hạnh, có vai trò quan trọng nhất. Nếu ra nguyện thì tín và hạnh đều nằm trong ấy. Do vậy, Phật ân cần ba lượt khuyên nhủ. Lại nữa, nguyện sanh về cõi ấy chính là hai môn Ua Thích và Chán Lìa. Chán lìa Sa Bà, tương ứng với hai thứ hoằng thệ do nương theo Khô Dé và Tập Dé mà phát ra. Ua cầu Cực Lạc, tương ứng với hai thứ hoằng thệ do nương theo Đạo Dé và Diệt Dé mà phát ra. Vì thế, đạt được chẳng thoát chuyển nơi đại Bồ Đề đạo).

Đoạn này thuộc phần “khuyến nguyện lưu thông”. Đại sư nói, người đã phát nguyện đã vãng sanh, người hiện đang phát nguyện thì trong một đời này nhất định vãng sanh, phát nguyện trong tương lai thì tương lai nhất định vãng sanh. Từ ngữ “đương phát nguyện giả” chỉ cho chúng ta trong hiện tại, cũng giống như người trong quá khứ, nhằm chỉ rõ lời phát nguyện xuất phát từ lòng tin không hư dối, tin tưởng sâu xa, không hoài nghi tí nào. Không có lòng tin sẽ chẳng thể phát nguyện. Thông thường có chân tín, chánh tín và mê tín. Có không ít pháp sư đại đức khuyên người khác niệm Phật, nhưng chính họ không niệm, họ nghĩ còn có những pháp môn khác cao hơn. Đây gọi là “chánh tín”⁵.

“Nguyện giả, tín chi khoán” (Nguyện là bằng khoán của tín). “Khoán” (券) là bằng chứng, Tín cũng là mấu chốt của Hạnh. Trong ba món tư lương, Tín đặc biệt quan trọng. Nếu ai thật sự chịu phát nguyện vãng sanh, người ấy tất nhiên có lòng tin rất sâu, át sẽ chịu thật thà niệm Phật, điều này thuộc về Hạnh. Khuyên nên tin tưởng, khuyên nên hành trì, mỗi phần đức Phật chỉ khuyên một lần, nhưng lại khuyên “hãy phát nguyện” đến ba lần. Đủ thấy, đức Phật hết sức coi trọng nguyện. Lần thứ nhất là trong đoạn thứ hai của phần Chánh Tông, Phật nói xong sự trang nghiêm nơi y báo và chánh báo, chúng sanh vãng sanh

⁵ Sở dĩ gọi là chánh tín vì những vị pháp sư ấy tin tưởng cõi Cực Lạc, tin có A Di Đà Phật, tin A Di Đà Phật tiếp dẫn chúng sanh niệm Phật nên mới khuyên người khác niệm Phật. Do vậy, lòng tin tưởng ấy là đúng nên gọi là chánh tín. Nhưng họ chỉ tin chứ không phát nguyện vãng sanh, tức là chưa có lòng tin thật sự nơi năng lực chẳng thể nghĩ bàn của pháp môn này, nên chẳng thể gọi là “chánh tín”.

về đó đều đắc Bát Thoái, đức Phật khuyên “chúng sanh văn giả, ưng đương phát nguyện, nguyện sanh bỉ quốc” (chúng sanh nghe nói, đều nên phát nguyện, nguyện sanh về cõi ấy). Lần thứ hai là trong đoạn cuối của phần Chánh Tông: “Thị nhân chung thời, tâm bát diên đảo, tức đắc vãng sanh A Di Đà Phật Cực Lạc quốc độ, ngã kiến thị lợi, có thuyết thử ngôn. Nhược hữu chúng sanh văn thị thuyết giả, ưng đương phát nguyện, sanh bỉ quốc độ” (Người ấy lúc lâm chung, tâm chẳng diên đảo, liền được sanh về cõi nước Cực Lạc của A Di Đà Phật. Ta thấy điều lợi này, nên nói lời như sau: Nếu có chúng sanh nghe nói như vậy, hãy nên phát nguyện, nguyện sanh về cõi ấy). Còn trong đoạn này là lần khuyên thứ ba, lại nói: “Nhược hữu tín giả, ưng đương phát nguyện, sanh bỉ quốc độ” (Nếu ai có lòng tin, hãy nên phát nguyện sanh về cõi ấy). Chẳng ngại phiền rộn, chẳng sợ trùng lặp, đức Bổn Sư lòng từ bi khẩn thiết, thật sự mong chúng ta ngay trong một đời sẽ vĩnh viễn thoát khỏi luân hồi viên thành Phật đạo, thỏa mãn hoằng nguyện độ sanh. Tâm cảm ơn đội đức đối với đức Thế Tôn này sanh tràn trề.

Đại sư lại dựa trên Tứ Hoằng Thệ Nguyện để giải thích, nguyện sanh cõi ấy chính là viên mãn Tứ Hoằng Thệ Nguyện. Nguyện vãng sanh nhất định lìa khỏi Sa Bà. “Chúng sanh vô biên thế nguyện độ, phiền não vô tận thế nguyện đoạn” thuộc về Khô Đề và Tập Đề. “Pháp môn vô lượng thế nguyện học, Phật đạo vô thượng thế nguyện thành” thuộc về Diệt Đề và Đạo Đề. Tứ Hoằng Thệ Nguyện hễ phát tâm thì đại Bồ Đề tâm liền viên mãn. Đại sư nói lời này khiến chúng ta giật nảy mình, vì từ trước đến giờ chưa có ai nói cả! Ở đây, Ngài đã nêu ra căn cứ, Tứ Hoằng Thệ Nguyện chính là vô thượng Bồ Đề tâm.

(Giải) Vấn: Kim phát nguyện, đản khả vân đương sanh, hà danh kim sanh?

Đáp: Thủ diệc nhị nghĩa. Nhất ước nhất kỳ danh “kim”, hiện sanh phát nguyện trì danh, lâm chung định sanh Tịnh Độ. Nhị ước sát-na danh “kim”, nhất niệm tương ứng, nhất niệm sanh. Niệm niệm tương ứng, niệm niệm sanh. Diệu nhân, diệu quả, bất ly nhất tâm. Như xứng lưỡng đầu, đê ngang thời đăng, hà sĩ Sa Bà báo tận, phương dục trân trì? Chỉ kim tín nguyện trì danh, liên ngạc quang vinh, kim dài ánh hiện, tiện phi Sa Bà giới nội nhân hý. Cực viên, cực đốn, nan nghị, nan tư. Duy hữu đại trí, phương năng đê tín.

(解)

問。今發願但可云當生。何名今生。答。此亦二義。一約一期名今。現生發願持名。臨終定生淨土。二約剎那名今。一念相應。一念生。念念相應。念念生。妙因妙果。不離一心。如秤兩頭。低昂時等。何俟娑婆報盡。方育珍池。只今信願持名。蓮萼光榮

◦ 金臺影現。便非娑婆界內人矣。極圓極頓。難議難思。唯有大智。方能諦信。

(*Giải: Hỏi: Nay phát nguyện thì chỉ có thể nói là “sẽ sanh”, sao lại bảo là “nay sanh?”*)

Đáp: Điều này cũng có hai nghĩa:

- Một là dựa trên cùng một kỳ hạn mà bảo là “nay”. Đòi này phát nguyện trì danh thì lâm chung nhất định sanh về Tịnh Độ.

- Hai là dựa theo sát-na mà gọi là “nay”. Một niệm tương ứng thì sanh vào cõi kia trong một niệm ấy, niệm niệm tương ứng thì trong từng niệm đều sanh.

Điều nhân, điều quả, chẳng lìa nhất tâm. Như hai đầu cái cân, hễ đâu này chúc xuống thì đầu kia nâng lên cùng một lúc, cần gì phải đợi đến khi hết báo thân nơi Sa Bà mới sanh trong ao báu. Chỉ cần nay tín nguyện trì danh thì [nơi Cực Lạc] hoa sen rạng ngời, dài vàng hiện bóng, tức là đã không còn là người trong cõi Sa Bà nữa! Cực viên, cực đốn, khó nghĩ, khó suy, chỉ có bậc đại trí mới có thể tin tưởng chắc thật mà thôi!)

Có người hỏi: “Nay phát nguyện thì chỉ có thể nói là sẽ sanh, vì sao lại nói là nay sanh?” Chữ “kim” (nay) chỉ lúc đức Thế Tôn đang thuyết pháp. “*Đương phát nguyện*” là nói về những kẻ sau lúc ấy, như chúng ta ở trong thời đại hiện thời thuộc vào những người “sẽ phát nguyện”. Một đời tu học pháp môn này, lâm chung quyết định sanh về Tịnh Độ; vì thế nói là “*kim sanh*” (đời này). Nghĩa thứ hai là nói trong khoảng sát-na. Hễ tương ứng trong một niệm thì sanh về Tịnh Độ ngay trong niệm ấy. Người phát nguyện ắt phải trọn đủ ba món tư lương, Tín phải là chân tín, Nguyện phải khẩn thiết, thấy thấu suốt hết thấy mọi thứ trong thế gian, trong tâm triệt để buông xuồng, chứ không phải chỉ buông xuồng trên mặt Sự. Nếu chỉ trên mặt Sự thì chẳng đáng để bàn tới. Trong tâm phải nêu khôn vướng mắc, giống như Thiện Tài tham học năm mươi ba lần, nhưng luôn là người tâm địa thanh tịnh, chẳng vướng mắc mảy may. Biểu hiện trên mặt Sự, các ngành, các nghề, nam, nữ, già, trẻ đều không trở ngại. Trong một niệm phải có đủ Tín, Nguyện, Hạnh cũng như tương ứng với Giới, Định, Huệ, và Giác, Chánh, Tịnh. Một niệm như thế, thân tuy chưa sanh sang đó, mà trong ao bảy báu nơi Tây Phương Cực Lạc thế giới đã trổ một đóa hoa sen có ghi rõ tên hành giả. Đây là do chính mình cảm ứng biến hiện ra, chứ không phải do Phật biến hiện. Niệm nào cũng tương ứng thì hoa sen báu càng ngày càng lớn, ánh sáng, màu sắc ngày càng tươi đẹp. Diệu nhân, diệu quả, chẳng lìa nhất tâm. Lâm chung liền thác sanh trong hoa sen. Nhân quả đồng thời chẳng thể nghĩ bàn. Các pháp môn khác là “nhân trước, quả sau”, còn hoa sen là nhân quả đồng thời, cần gì phải đợi tới khi cái thân nghiệp báo hết tuổi thọ rồi mới có thể sanh trên đài vàng trong ao sen bảy báu. Chỉ cần hiện tại tín nguyện trì danh, hoa sen trong cõi Tây Phương liền rạng rõ xinh tươi, chẳng còn là người trong thế giới Sa Bà nữa!

Trong tác phẩm của pháp sư Viên Anh có nhắc tới hai người:

1) Một là pháp sư Khả Cứu đời Tống. Sư thường niệm kinh Pháp Hoa cầu sanh Tịnh Độ. Trong chương Tam Bối Vãng Sanh của kinh Vô Lượng Thọ, đoạn thứ tư có nói: Hễ ai tu học hết thấy pháp Đại Thừa, hồi hướng cầu sanh Tịnh Độ thì A Di Đà Phật cũng đến tiếp dẫn giống hệt [như người chuyên tu Tịnh Độ]. Đủ thấy pháp môn này bao dung hết sức rộng lớn. Pháp sư Khả Cứu ngồi vãng sanh, mắt đã ba ngày, sống lại, bảo các đồng tu: “Tôi đã đến Tây Phương Cực Lạc thế giới, trông thấy tình hình hoàn toàn giống như kinh đã dạy”. Ngài lại nói những ai tu Tịnh Độ trong cõi đời, hoa sen trong ao bảy báu ở Tây Phương đều có ghi tên. Người Thượng Phẩm vãng sanh là lão hòa thượng của Quảng Giáo Viện tại Thần Châu. Khi ấy, lão hòa thượng còn chưa vãng sanh. Ngoài ra, còn có Tôn Thập Nhị Lang ở Minh Châu và chính sư Khả Cứu đều là đài vàng. Kém hơn là đài bạc, người chứng được đài bạc là Tù đạo cô. Pháp sư Khả Cứu thuật tình hình đã thấy cho mọi người nghe rồi lại vãng sanh. Sau này, Tôn Thập Nhị Lang lâm chung, nhạc trời vang rền hư không; khi Tù đạo cô lâm chung, có mùi hương lạ ngập thất không tan.

2) Người kia là pháp sư Hoài Ngọc, khi lâm chung, thấy A Di Đà Phật cầm đài bạc đến đón, Sư nghĩ ta bình sinh công phu rất đắc lực, cớ sao chỉ được đài bạc, tạ hồ chẳng cam lòng. Ý niệm vừa khởi, chẳng thấy A Di Đà Phật nữa. Sư lại dốc hết tánh mạng niệm Phật bảy ngày bảy đêm không ngót, A Di Đà Phật lại hiện, cầm đài vàng tiếp dẫn.

Trong thế gian, người tu pháp môn Tịnh Độ chân tâm niệm Phật cầu vãng sanh, hoa sen của người ấy bèn sáng ngời, rực rỡ chói mắt. Nếu giải dai, biếng nhác, hoa liền khô héo. Đổi dạ chuyển sang tu pháp môn khác, hoa liền chết khô. Hết thấy sự vật trong Tây Phương đều chẳng sanh diệt, chỉ có hoa sen trong ao bảy báu là có sanh, có diệt. Sự tươi, khô, sanh, diệt ấy do hành nhân cảm thành, chứ không liên quan gì tới A Di Đà Phật.

Khi niệm Phật, tâm tánh năng niệm chẳng thể nghĩ bàn, nhưng phải dùng chân tâm, đừng dùng vọng tâm. Niệm Phật bằng chân tâm thì xử thế đai người tiếp vật cũng phải dùng chân tâm. Niệm niệm cầu sanh về Tịnh Độ, khi còn sống trên đời thì hết thấy thuận theo tự nhiên, chờ nên cưỡng cầu. Một câu Phật hiệu đầy đủ viên mãn Tam Học, Tam Huệ, và ba món tư lương, mà cũng đầy đủ viên mãn vô lượng hạnh môn, nhất tâm chấp trì sẽ có thể viên siêu, viên đốn. Những bộ kinh lớn trong Viên Giáo như Hoa Nghiêm, Pháp Hoa vẫn chưa thể nói là “cực” (tột bậc); cực viên cực đốn chỉ có một pháp môn này. Thiền là Đốn, nhưng đem so với kinh này, chẳng thể thành tựu trong bảy ngày. Mật Tông nói “tức thân thành Phật” (thành Phật ngay trong thân này), nhưng Ân Quang đại sư nói rất hay: “*Tức thân thành Phật trong Mật Tông chẳng qua chỉ là liễu sanh tử, thoát tam giới mà thôi!*” Loại công phu ấy thì A La Hán, Bích Chi Phật mới có đủ tư cách, [“tức thân thành Phật” của Mật Tông] chỉ là quả vị Phật trong Tạng Giáo, chẳng thể bằng quả vị Phật trong Biệt Giáo và Viên Giáo. Hết thấy tông, giáo, pháp môn bày ra trước mặt quý vị, quý vị chẳng chao đảo, tín tâm mới có thể kiên cố. Thông minh thế gian là Thế Trí Biện Thông, trí huệ thật sự là đối với hết thấy pháp môn chẳng nghi hoặc một tí ti nào. Cổ nhân thường nói: “Duy thượng trí dữ hạ ngu bất di dã” (Chỉ có bậc thượng trí và kẻ hạ ngu mới

chẳng thay đổi chí hướng), thật chẳng biết hạ ngu là thượng trí. Tín tâm chẳng đủ thì có thể vun bồi. Đối với pháp môn này mà có thể sanh lòng hoan hỷ, chứng tỏ người ấy trong đời quá khứ quả thật có duyên với Phật pháp. Đọc nhiều kinh điển Đại Thừa có thể tăng mạnh tín tâm, đọc Tịnh Độ Thánh Hiền Lục, Vãng Sanh Truyện Ký nhiều lượt có thể thúc đẩy ý nguyện cầu vãng sanh.

4.3.1.3. Khuyến hạnh lưu thông

(Kinh) Xá Lợi Phất! Như ngã kim giả, xưng tán chư Phật bất khả tư nghị công đức, bỉ chư Phật đẳng diệc xưng tán ngã bất khả tư nghị công đức, nhì tác thị ngôn: “Thích Ca Mâu Ni Phật năng vi thậm nan hy hữu chi sự, năng ư Sa Bà quốc độ, ngũ trược ác thế, kiếp trược, kiến trược, phiền não trược, chúng sanh trược, mạng trược trung, đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, vị chư chúng sanh, thuyết thị nhất thiết thế gian nan tín chi pháp”.

(經)

舍利弗。如我今者。稱讚諸佛不可思議功德。彼諸佛等。亦稱讚我不可思議功德。而作是言。釋迦牟尼佛。能為甚難希有之事。能於娑婆國土。五濁惡世。劫濁。見濁。煩惱濁。眾生濁。命濁中。得阿耨多羅三藐三菩提。為諸眾生。說是一切世間難信之法。

(Chánh kinh: Ngày Xá Lợi Phất! Như ta nay khen ngợi chư Phật có công đức chẳng thể nghĩ bàn, các vị Phật ấy cũng khen ngợi công đức chẳng thể nghĩ bàn của ta, mà nói như thế này: “Thích Ca Mâu Ni Phật làm được chuyện rất khó, là có thể ở trong đời ác năm thứ trược là kiếp trược, kiến trược, phiền não trược, chúng sanh trược, mạng trược, đắc Vô Thương Chánh Đẳng Chánh Giác, vì các chúng sanh nói pháp mà hết thấy thế gian khó tin tưởng này).

Đoạn kinh văn này là “khuyến hạnh lưu thông”. Chữ “chư Phật” trong câu trước chỉ A Di Đà Phật. “Bỉ chư Phật đẳng” là A Di Đà Phật và mười phương vô lượng vô biên chư Phật đều cùng tán thán Thích Ca Mâu Ni Phật ở trong đời ác ngũ trược, tức kiếp trược, kiến trược, phiền não trược, chúng sanh trược, mạng trược, đắc Vô Thương Chánh Đẳng Chánh Giác, vì các chúng sanh nói ra pháp mà hết thấy thế gian khó tin tưởng này. Khi Phật Thích Ca xuất thế, tuổi thọ trung bình của con người trong thế giới Sa Bà là một trăm tuổi, đang nhằm kiếp giảm, cứ mỗi một trăm năm lại giảm một tuổi. Do đức Phật xuất thế cách đây đã ba ngàn năm nên tuổi thọ trung bình của con người hiện thời là bảy mươi tuổi, đang bước vào đời ác ngũ trược. Để có thể tu hành chứng quả thành Phật ngay trong thời này, phải dùng phương pháp nào để thành Phật? Ngẫu Ích đại sư bảo Bôn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật do niệm A Di Đà Phật mà thành Phật.

Câu này nằm ngay trong đoạn kinh văn này. Phật Thích Ca đắc Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác tức là thành Phật, thị hiện thành Phật ngay trong một đời, rồi mới đem pháp môn thành Phật ngay trong một đời truyền cho chúng ta. Đây là “vì các chúng sanh, nói ra pháp mà hết thảy thế gian khó tin tưởng” này.

(Giải) Chư Phật công đức, trí huệ, tuy giải bình đẳng, nhi thi hóa tắc hữu nan dị. Tịnh Độ thành Bồ Đề dị, trược thế nan. Vì Tịnh Độ chúng sanh thuyết pháp dị, vị trược thế chúng sanh nan. Vì trược thế chúng sanh thuyết tiệm pháp do dị, thuyết đốn pháp nan. Vì trược thế chúng sanh thuyết dư đốn pháp do dị, thuyết Tịnh Độ hoành siêu đốn pháp vưu nan. Vì trược thế chúng sanh, thuyết Tịnh Độ hoành siêu đốn tu đốn chứng diệu quán, dĩ tự bất dị. Thuyết thử vô tạ cù lao tu chứng, đản trì danh hiệu, kính đăng Bát Thoái, kỳ đặc thắng diệu, siêu xuất tư nghị, đệ nhất phuơng tiễn, cánh vi nan trung chi nan. Cố thập phuơng chư Phật, vô bất thôi ngã Thích Ca, thiên vi dũng mãnh dã.

(解)

諸佛功德智慧。雖皆平等。而施化則有難易。淨土成菩提易。濁世難。為淨土眾生說法易。為濁世眾生難。為濁世眾生說漸法猶易。說頓法難。為濁世眾生說餘頓法猶易。說淨土橫超頓法尤難。為濁世眾生。說淨土橫超頓修頓證妙觀。已自不易。說此無藉劬勞修證。但持名號。徑登不退。奇特勝妙。超出思議。第一方便。更為難中之難。故十方諸佛。無不推我釋迦。偏為勇猛也。

(Giải: Công đức và trí huệ của chư Phật tuy đều bình đẳng, nhưng thực hiện sự giáo hóa thì có dễ hay khó. Trong Tịnh Độ thành Bồ Đề dễ dàng, trong đời trược thì khó. Vì chúng sanh trong Tịnh Độ thuyết pháp thì dễ, vì chúng sanh đời trược thuyết pháp khó khăn. Vì chúng sanh đời trược thuyết pháp Tiệm (tu tấn dần dần) còn dễ, nói pháp Đốn sẽ khó. Vì chúng sanh đời trược nói các pháp Đốn khác còn dễ, nói Đốn pháp Tịnh Độ vượt ngang tam giới rất khó. Vì chúng sanh đời trược nói diệu quán Tịnh Độ đốn tu đốn chứng vượt ngang tam giới đã chẳng dễ dàng, nói pháp chẳng cần đến tu chứng nhọc nhằn, chỉ trì danh hiệu, mau chóng vượt lên Bát Thoái, kỳ lạ, đặc biệt, thù thắng, nhiệm màu, vượt khỏi suy nghĩ, phuơng tiễn bậc nhất này càng là điều khó nhất trong những điều khó. Vì thế, mười phuơng chư Phật không một vị nào chẳng suy tôn đức Thích Ca của chúng ta là bậc đặc biệt dũng mãnh).

Mười phuơng tam thế hết thảy chư Phật Như Lai có cùng một tâm nguyện phổ độ chúng sanh viên thành Phật đạo. Công đức, trí huệ, năng lực của chư Phật đều bình đẳng, nhưng để thực hiện sự giáo hóa lại có dễ, khó [khác biệt]. Khó hay dễ là dựa trên đối tượng được giáo hóa mà nói, kẻ cẩn tánh lành lợi sẽ dễ giáo hóa, chư cẩn tánh đã chậm lụt mà nghiệp chướng lại nặng nề thì khó

lắm. Đối với kẻ chướng nặng, nếu chẳng lập nhiều phương tiện chỉ dạy, bọn họ chẳng có hy vọng gì thành Phật. A Di Đà Phật hóa hiện Tịnh Độ ở Tây Phương thế giới chính là vì những kẻ như vậy mà lập bày ra. Có những kẻ hiểu làm tướng Tây Phương Cực Lạc thế giới để chuyên độ những hạng vô tri vô thức, làm sao có thể sánh bằng các pháp môn Đại Thừa. Thật ra, họ đã thấy sai! Thật chẳng biết Phật Di Đà lập ra pháp môn này, vượt trôi pháp Nhất Thừa trong Đại Thừa, pháp này chính là pháp môn trực tiếp để thành Phật, những kẻ cẩn tánh cực độn, tội nghiệp sâu nặng, hễ tiếp nhận sẽ lập tức thành Phật. Vì sao kẻ ấy có thể tin, có thể nguyện, có thể hành? Đọc kinh Vô Lượng Thọ sẽ biết ngay, vốn là vì thiện căn, phước đức đã tích lũy trong nhiều đời nhiều kiếp của những người ấy đã chín muồi, hoàn toàn chẳng phải là ngẫu nhiên!

Tiếp đó, luận về sự khó - dễ nơi hoàn cảnh. Tây Phương thế giới thành Phật dễ dàng, Sa Bà khó khăn. Mỗi một người sanh về Tây Phương đều được bồn nguyện của A Di Đà Phật gia trì, Phật quang phổ chiếu, trí huệ tăng trưởng, nghe pháp dễ khai ngộ. Cố đức nói, hoàn cảnh giữa hai thế giới có nhiều điểm khác nhau:

1) Ở Tịnh Độ thường xuyên thấy Phật. Kẻ đói nghiệp vãng sanh, dẫu là Hạ Hạ Phẩm vãng sanh ở trong hoa sen mười hai kiếp hoa sen mới nở, thấy Phật, ngộ Vô Sanh, nhưng ở trong hoa sen cũng có thể thấy Ứng Hóa Thân của A Di Đà Phật và chư Phật, cũng như thấy Văn Thủ, Phổ Hiền v.v... các vị thượng thiện nhân. “Hoa nở thấy Phật” là thấy được Báo Thân Phật, khi hoa chưa nở thì thấy Ứng Hóa Thân, [khi hoa nở thì người ấy] cũng đồng thời có năng lực đến mười phương thế giới hóa độ chúng sanh hữu duyên.

2) Thường nghe pháp. Ba kinh [Tịnh Độ] đều nói trong Tây Phương thế giới, sáu trần đều thuyết pháp, nên [chúng sanh trong Cực Lạc] chẳng bị mê hoặc mà cũng chẳng thể thoát chuyên. Trong thế giới Sa Bà nghe pháp rất khó.

3) Ở Tịnh Độ, các vị thượng thiện nhân tụ hội một chỗ, những thứ được tiếp xúc đều giúp cho hành nhân đạt thành tựu, không bị chướng ngại; còn thế giới Sa Bà chướng ngại trùng trùng.

- 4) Tịnh Độ không có ma sự, cõi này các loài ma nhiễu loạn.
- 5) Người sanh vào Tịnh Độ đều thọ vô lượng, Sa Bà đoản mạng.
- 6) Tịnh Độ chứng trọng vẹn ba thứ Bất Thoái, Sa Bà tiến ít, lùi nhiều. Hễ sanh sang đời khác, phải học lại từ đầu.
- 7) Tịnh Độ quyết định một đời thành Phật, Sa Bà thành Phật phải mât ba đại A-tăng-kỳ kiếp.

Cuối cùng đại sư lại nói: “*Vì chúng sanh đời trước nói các pháp Đốn khác còn dễ, nói pháp Tịnh Độ là pháp Đốn vượt khỏi tam giới theo chiêu ngang rất khó*”. Thế nào là các pháp Đốn khác? Thiền là pháp Đốn khác, người học Thiền đồng đảo. Vì chúng sanh trong đời trước nói pháp Thật Tưởng Niệm Phật và Quán Tưởng Niệm Phật đã chẳng dễ dàng, may ra còn có người chịu tiếp nhận, chứ nói pháp môn bậc nhất “*không cần phải tu chứng nhọc nhằn, chỉ trì danh hiệu, nhanh chóng vượt lên Bất Thoái*” càng là sự khó nhất trong các sự khó. Vì đây là cảnh giới của chư Phật, người thường ai có thể hiểu được? Tôi thường khen ngợi chư vị đồng tu, nhân duyên thiện căn, phước đức của quý vị tốt đẹp hơn tôi. Quý vị vừa học Phật liền tin tưởng pháp môn này. Tôi học Phật cả bốn

mươi năm mới tin tưởng. Tôi xuất gia lúc mới hai mươi sáu tuổi, gặp lão cư sĩ Châu Kính Trụ đã ngoài bảy mươi, cụ đối với tôi rất tốt, thường thường chăm sóc tôi. Về sau, cụ giới thiệu tôi đến Đài Trung thân cận thầy Lý học Phật. Thầy Lý là đệ tử của Ân Quang đại sư, chuyên tu Tịnh Độ. Tôi [đến Đài Trung] nhằm mục đích học giảng kinh, cụ Lý khuyên tôi tu Tịnh Độ, tôi chẳng thể tiếp nhận, thậm chí còn ép thầy đến nỗi cụ phải thốt ra một câu: “*Từ xưa đến nay bao nhiêu cao tăng đại đức và những vị tại gia cư sĩ có học thức, tu tập vững vàng đều học Tịnh Độ, cứ coi như là họ bị lừa đi. Chúng ta bị lừa một lần cũng không sao!*” Năm Dân Quốc sáu mươi (1971), tôi giảng kinh Hoa Nghiêm ở Đài Bắc, chẳng thể không thâm nhập nghiên cứu, giảng suốt mươi bảy năm, đến cuối cùng, thấy các vị Văn Thủ và Phổ Hiền là những vị Phật sẽ bồ xứ trong thế giới Hoa Tạng, các Ngài đều cầu sanh Tây Phương Cực Lạc thế giới, chứng tỏ Tây Phương có chỗ đáng chú ý, ban cho tôi một nhân duyên phản tinh to lớn. Từ đấy, tôi lại chú ý thật kỹ càng: Thiện Tài đồng tử tu pháp môn Niệm Phật, Thiện Tài là học trò đắc ý của ngài Văn Thủ. Ngài Văn Thủ phát nguyện cầu sanh Tịnh Độ, truyền pháp cho Thiện Tài át cũng là pháp môn Niệm Phật. Về sau, Thiện Tài đi tham học, vị thầy thứ nhất (tỷ-kheo Cát Tường Vân) dạy Ngài pháp môn Niệm Phật, đến vị cuối cùng là Phổ Hiền Bồ Tát, mươi đại nguyện vương dẫn về Cực Lạc, khiến cho Thiện Tài thành Phật viên mãn ngay trong một đời. Do vậy, tôi mới quay đầu, mới lại thâm nhập nghiên cứu ba kinh Tịnh Độ. Nếu chẳng do kinh Hoa Nghiêm, tôi không có cách gì thâm nhập Tịnh Độ. Về sau, lại đọc những lời luận định của các bậc đại đức thời Tùy - Đường: “*Hoa Nghiêm, Pháp Hoa chẳng qua nhằm dẫn đường cho kinh Vô Lượng Thọ mà thôi!*” Tôi đọc câu bình luận này, cảm nhận đặc biệt sâu đậm hơn những người khác. Đúng là khó nhất trong những sự khó! Học Giáo mà có thể quy hướng Tịnh Độ thì số lượng những vị như vậy qua các đời truyền thừa chẳng nhiều. Do vậy, mươi phương chur Phật không vị nào chẳng suy tôn Phật Thích Ca là đắng dũng mãnh.

(Giải) Kiếp Trược giả, trược pháp tụ hội chi thời. Kiếp Trược trung, phi đối nghiệp hoành xuất chi hạnh, tất bất năng độ.

(解)

劫濁者。濁法聚會之時。劫濁中。非帶業橫出之行。必不能度。

(Giải: Kiếp Trược là lúc các pháp nhơ bẩn tụ hội. Trong thuở Kiếp Trược, nếu chẳng có hạnh “mang theo nghiệp vượt thoát theo chiều ngang”, át chẳng thể độ được)

Đối với từ ngữ Ngũ Trược, trong đoạn Huyền Nghĩa trong phần trước đã trình bày đại lược, ở đây, tôi lại y theo lời giải thích của đại sư để giảng rõ.

Thứ nhất là Kiếp Trược. Chữ Kiếp (劫) chỉ thời đại. Trược (濁) là ô nhiễm. Chúng ta cảm nhận sâu xa sự ô nhiễm trong môi trường sinh thái và địa cầu. Các nhà khoa học đã đưa ra lời cảnh cáo: Nếu chẳng cải thiện tình hình ô nhiễm, thì năm mươi năm sau, thế giới này sẽ chẳng thích hợp cho nhân loại

sanh sống. Hiện thời mọi người đều nghiên cứu vấn đề bảo vệ môi trường, nhưng hiệu quả chẳng lớn lắm. Đức Phật nói: “*Y báo chuyển theo chánh báo*”. Y báo là hoàn cảnh sống, hoàn cảnh bị ô nhiễm bởi chánh báo. Chánh báo là lòng người, tâm tịnh át cõi nước tịnh. Trong xã hội hiện thời, lòng người ô nhiễm, tư tưởng ô nhiễm, kiến giải ô nhiễm, tinh thần ô nhiễm; nếu chẳng dốc sức thanh tịnh hóa lòng người, sơ ràng chẳng thay đổi được gì. Ân Quang đại sư đến tuổi xế chiều từng có lần chủ trì pháp hội Hộ Quốc Túc Tai tại Thượng Hải suốt bảy ngày. Ngày cuối cùng, Ngài truyền trao Tam Quy, Ngũ Giới, lúc ấy có đệ tử ghi chép những lời Ngài diễn giảng thành một cuốn sách nhỏ. Ngài đề xướng “*kiêng giết, ăn chay, niệm Phật, chẳng những có thể tiêu trừ tai nạn, mà còn có thể bảo vệ đất nước*”. Nếu bây giờ chúng tôi đề xướng thuyết ấy, ai sẽ tin tưởng? Nhưng ba điều ấy quả thật hữu hiệu, niệm Phật tịnh hóa lòng người, kiêng giết, ăn chay sẽ giảm nhẹ sự tàn bạo, dữ dằn, hiệu quả trông thấy lập tức. Đáng tiếc là mọi người chẳng tin tưởng, coi đó là mê tín. Đây là cộng nghiệp khó lòng cứu vãn!

(Giải) Kiến Trược giả, Ngũ Lợi Sứ tà kiến tăng thịnh, vị Thân Kiến, Biên Kiến, Kiến Thủ, Giới Thủ, cập chư tà kiến. Hôn muội cốt một, có danh vi Trược. Kiến Trược trung, phi bất giả phương tiện chi hạnh, tất bất năng độ.

(解)

見濁者。五利使邪見增盛。謂身見。邊見。見取。戒取。及諸邪見。昏昧汨沒。故名為濁。見濁中。非不假方便之行。必不能度。

(Giải: Kiến Trược là năm thứ Lợi Sứ tà kiến tăng trưởng mạnh mẽ, tức là Thân Kiến, Biên Kiến, Kiến Thủ Kiến, Giới Thủ Kiến, và các tà kiến. Tôi tăm, chìm đắm, nên gọi là Trược. Trong thời Kiến Trược, nếu chẳng cậy vào hạnh phương tiện, át chẳng thể độ được).

Thứ hai, “*Kiến Trược là năm thứ Lợi Sứ tà kiến tăng trưởng mạnh mẽ*”. Ngũ Lợi Sứ: Sứ (使) có nghĩa là nha dịch, giống như cảnh sát hình sự hiện thời. Lợi (利) là lợi hại. Ngũ Lợi Sứ chính là Kiến Hoặc. Kiến Hoặc chia thành năm thứ, tức Thân Kiến, Biên Kiến, Kiến Thủ Kiến, Giới Cầm Thủ Kiến và Tà Kiến. Trong phần trước tôi đã giảng cặn kẽ, ở đây không nói nhiều. Những kiến giải sai lầm này che lấp trí huệ trong chân tâm, nên gọi là Trược. Nếu chẳng nhờ vào phương tiện bậc nhất, át chẳng thể độ được.

(Giải) Phiền Não Trược giả, Ngũ Đận Sứ phiền hoặc tăng thịnh, vị tham, sân, si, mạn, nghi, phiền động não loạn, có danh vi Trược. Phiền Não Trược trung, phi tức phàm tâm thị Phật tâm chi hạnh, tất bất năng độ.

(解)

煩惱濁者。五鈍使煩惑增盛。謂貪。瞋。癡。慢。疑。煩動惱亂。故名為濁。煩惱濁中。非即凡心是佛心之行。必不能度。

(Giải: Phiền Não Trược là năm thứ Độn Sứ phiền não mê hoặc tăng trưởng mạnh mẽ, tức là tham, sân, si, mạn, nghi gây phiền não, rối loạn, nên gọi là Trược. Trong thuở Phiền Não Trược, nếu không dùng hạnh “tâm phàm chính là tâm Phật”, ắt chẳng thể độ được).

Kiến Trược là kiến giải sai lầm, tức thấy sai lầm. Phiền Não Trược là tư tưởng sai lầm, tức suy nghĩ làm lạc. Ngũ Độn Sứ cũng gồm năm loại lớn. Năm thứ Lợi Sứ trong phần trước xảy đến mãnh liệt, còn năm thứ Độn Sứ này tuy chẳng mãnh liệt nhưng rất khó đoạn. Cố đức thường ví von là “dẫu lìa ngó ý còn vương tơ lòng”. Dẫu cho đắc Tứ Quả La Hán, Kiến Hoặc và Tư Hoặc đều đã đoạn, nhưng tập khí vẫn còn. Ngũ Độn Sứ là tham, sân, si, mạn, nghi. Tham là tham ái. Sân là nóng giận. Si là ngu si, đối với chân, vọng, tà, chánh, đúng, sai, thiện, ác, lợi, hại, chẳng phân biệt rõ ràng, thường thấy biết điên đảo. Trong các phiền não, ngu si là nghiêm trọng nhất, vì không có Huệ sẽ chẳng đoạn được Si, chỉ dựa vào Định vẫn chưa được. Do vậy, A La Hán có Cửu Thủ Đệ Định. Mạn là ngạo mạn. Nghi là hoài nghi. Nghi đây không phải là ngờ vực thông thường, mà là hoài nghi Thánh Ngôn Lượng, đời này sẽ khó thoát tam giới. Trong thời đại hiện thời, Phiền Não Trược nghiêm trọng hơn bất cứ thời kỳ nào trong quá khứ. Đại sư nói nếu chẳng dùng phương pháp “cái tâm phàm chính là tâm Phật” sẽ chẳng thể thành tựu. Nói theo Lý, tâm phàm chính là tâm Phật, về mặt Sự, thì [tâm phàm và tâm Phật] khác hẳn nhau. Ngoài pháp môn Niệm Phật ra, kinh Đại Thừa có nói tới Đồng Sanh Tánh và Dị Sanh Tánh. Hàng Bồ Tát từ Tam Hiền trở xuống và chúng sanh trong sáu đường đều là Dị Sanh Tánh, khó thể thành tựu. Phàm phu trong lục đạo càng chẳng dễ gì vượt thoát tam giới. Con người luân hồi, cuộc sống trong đời này ngắn ngủi, tạm bợ, cuộc sống trong những đời sau sẽ làm như thế nào đây? Người mê hoặc, điên đảo, chỉ thấy chuyện trước mắt, thường chẳng nghĩ tới hậu quả. Trong pháp môn tu hành, chỉ có tâm niệm Phật là chân tâm bốn tánh. Tâm tánh năng niêm chẳng thể nghĩ bàn, tâm ấy chính là Phật tâm, đức Phật được niệm chẳng thể nghĩ bàn. Phật hiệu là tánh đức, lại còn là đức hiệu (danh hiệu của phẩm đức nơi tự tánh) của chân tâm bốn tánh viên mãn. Câu “tức phàm tâm thị Phật tâm chi hạnh” chỉ pháp môn Niệm Phật vãng sanh. Trừ pháp môn này ra, ắt chẳng [có pháp môn nào khác mà] có thể độ được.

(Giải) Chúng Sanh Trược giả, kiến phiền não, sở cảm thô tệ Ngũ Âm hòa hợp, giả danh chúng sanh. Sắc, tâm tịnh gai lậu liệt, cố danh vi Trược. Chúng Sanh Trược trung, phi Hân Yếm chi hạnh, tất bất năng độ.

(解)

眾生濁者。見煩惱。所感麤弊五陰和合。假名眾生。色心並皆陋劣。故名為濁。眾生濁中。非欣厭之行。必不能度。

(Giải: Chúng Sanh Trược là do Kiến Hoặc, cảm với Ngũ Âm thô tệ hòa hợp, giả gọi là chúng sanh. Sắc lẩn tâm đều thô lậu, hèn kém, nên gọi là Trược. Trong thuở Chúng Sanh Trược, nếu không do hạnh Uá Thích và Chán Lìa, át chẳng thể độ được).

“Do các duyên hòa hợp mà sanh” nên gọi là “chúng sanh”. Chúng sanh do Ngũ Âm, tức Sắc, Thọ, Tưởng, Hành, Thức kết hợp thành. Sắc tượng trưng cho vật chất, Thọ, Tưởng, Hành, Thức là tinh thần. Có cảm nhận, suy nghĩ liên tục sanh diệt trong từng sát-na. Trong Duy Thức Học gọi Thức là A Lại Da Thức, nói thông tục là “linh hồn”, nhà Phật gọi là “thần thức”. Luân hồi trong sáu nẻo là do thần thức đầu thai. Khi chưa khai ngộ kiến tánh, thần thức là chủ tể, đó là Ngã. Sau khi kiến tánh, chân tâm bốn tánh mới chính là con người thật của chính mình. Khi mê muội [chưa thấu hiểu] chân tâm bốn tánh thì gọi là Thức, ngộ rồi thì gọi là Chân Như Bốn Tánh. Thức và Chân Như Bốn Tánh là một, chẳng qua là hai danh từ khác nhau mà thôi. Chân tánh là bản thể của hết thảy vạn pháp trong vũ trụ, ở nơi hữu tình chúng sanh thì gọi là Phật Tánh, còn nơi vô tình chúng sanh thì gọi là Pháp Tánh. Do kiến giải, tư tưởng sai lầm nên cảm với Sắc và Tâm đều chẳng thanh tịnh, nên gọi là Trược. Trong hoàn cảnh ô nhiễm này, át phải phát tâm lìa khỏi, át phải vui vẻ nguyện sanh về cõi Phật thanh tịnh nơi thế giới Tây Phương. Có hạnh Vui Cầu và Nhảm Lìa thì mới có hy vọng đắc độ.

(Giải) Mạng Trược giả, nhân quả tịnh liệt, thọ mạng đoản xúc, nai chí bất mãn bách tuế, có danh vi Trược. Mạng Trược Trung, phi bất phí thời kiếp, bất lao cần khổ chi hạnh, tất bất năng độ.

(解)

命濁者，因果並劣，壽命短促，乃至不滿百歲，故名為濁。命濁中，非不費時劫，不勞勤苦之行，必不能度。

(Giải: Mạng Trược là nhân và quả đều kém cỏi, tuổi thọ ngắn ngủi, thậm chí chẳng đầy trăm tuổi, nên gọi là Trược. Trong thuở Mạng Trược, mà chẳng dùng hạnh “chẳng tốn kiếp số, chẳng cần phải nhọc nhằn tu tập”, át chẳng thể đắc được).

Mọi người thường nói tới khỏe mạnh, sống lâu, đây là chuyện chúng sanh mong cầu nhiều nhất. Nếu luận theo nhân thì điều thứ nhất là phải có tâm thanh tịnh và tâm đại từ bi. Nếu cái nhân không tốt, tâm chẳng thanh tịnh, chẳng từ bi, thân át sẽ đoản mạng, lâm bệnh. Phật nói người có đủ sáu căn, tức sáu căn

không thiếu sót, chẳng sút sẹo, rất khó có. Bất cứ quả báo nào cũng đều có nguyên nhân. Nói theo mặt cương lãnh thì bố thí là nhân, phước báo là quả. Tài Bồ Thí được giàu có, Pháp Bồ Thí được thông minh, trí huệ, Vô Úy Bồ Thí được mạnh khỏe, sống lâu. Chẳng tu nhân mà mong có quả báo tốt thì chính là huyền tưởng. Con người hiện thời thiếu khuyết tâm từ bi và tâm thanh tịnh; do vậy, Mang Trược. Trong thời kỳ này, nhất định phải chọn một phương pháp tu hành chẳng tồn bao nhiêu thời gian, chẳng phải nhọc nhằn tu tập thì mới hòng đắc độ.

(Giải) *Phục thú, chỉ thử tín nguyện, trang nghiêm nhất thanh A Di Đà Phật, chuyển Kiếp Trược vi thanh tịnh hải hội, chuyển Kiến Trược vi vô lượng quang, chuyển Phiền Não Trược vi Thường Tích Quang, chuyển Chúng Sanh Trược vi liên hoa hóa sanh, chuyển Mạng Trược vi vô lượng thọ. Cố, nhất thanh A Di Đà Phật tức Thích Ca Bổn Sư ứ ngũ trược ác thế, sở đắc chi A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề pháp. Kim dĩ thử quả giác toàn thế, thọ dữ trược ác chúng sanh, nãi chư Phật sở hành cảnh giới, duy Phật dữ Phật năng cứu tận, phi cứu giới tự lực sở năng tín giải dã. “Chư chúng sanh”, biệt chỉ ngũ trược ác nhân. “Nhất thiết thế gian”, thông chỉ từ độ khí thế gian, cứu giới hữu tình thế gian dã.*

(解)

復次。祇此信願。莊嚴一聲阿彌陀佛。轉劫濁。為清淨海會。轉見濁。為無量光。轉煩惱濁。為常寂光。轉眾生濁。為蓮華化生。轉命濁。為無量壽。故一聲阿彌陀佛。即釋迦本師。於五濁惡世。所得之阿耨多羅三藐三菩提法。今以此果覺全體。授與濁惡眾生。乃諸佛所行境界。唯佛與佛能究竟。非九界自力。所能信解也。諸眾生。別指五濁惡人。一切世間。通指四土器世間。九界有情世間也。

(Giải: Lại nữa, chỉ dùng tín nguyện này để trang nghiêm, niêm một tiếng A Di Đà Phật, sẽ chuyển Kiếp Trược thành hải hội thanh tịnh, chuyển Kiến Trược thành vô lượng quang, chuyển Phiền Não Trược thành Thường Tích Quang, chuyển Chúng Sanh Trược thành hóa sanh trong hoa sen, chuyển Mạng Trược thành vô lượng thọ. Vì thế, một câu A Di Đà Phật chính là pháp mà đức Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật đã dùng để đắc Vô Thường Chánh Đẳng Chánh Giác trong đời ác ngũ trược. Nay Ngài đem toàn thể sự giác ngộ nơi Phật quả truyền cho chúng sanh trong đời trược ác. Đây chính là cảnh giới thực hành của chư Phật, chỉ có Phật với Phật mới hòng thấu suốt cùng tận, chư chúng sanh trong chín pháp giới cậy vào tự lực sẽ chẳng thể tin hiểu được. Chữ “chư chúng sanh” chỉ riêng những kẻ ác trong đời ngũ trược. Chữ “nhất thiết thế gian” chỉ

chung thế giới vật chất trong bốn cõi và hữu tình chúng sanh trong chín pháp giới).

Có lòng tin chân thật, nguyện thiết tha thì một tiếng A Di Đà Phật sẽ chuyển Kiếp Trược thành hải hội thanh tịnh, chuyển biến ngay lập tức. Chuyển Kiến Trược thành vô lượng quang, chuyển biến kiến giải sai lầm thành sự quán sát trí huệ. Chuyển Phiền Não Trược thành Thường Tích Quang, chuyển hết thảy phiền não thành Đại Định. Chuyển Chúng Sanh Trược thành hóa sanh trong hoa sen, chuyển Mạng Trược thành vô lượng thọ. Cách chuyển như thế nào? Chỉ dựa vào tín nguyện trì danh, dễ dàng xiết bao! Khó ở chỗ người ta chẳng chịu tin tưởng. Hết thảy chư Phật đều cảm thán pháp này là pháp khó tin, ai có thể tin tưởng thì chính là người thật sự có phước. Phàm phu hoàn toàn chẳng thể thấu hiểu nghĩa lý của pháp này, đây là đại phước báo viên mãn rốt ráo chẳng thể nghĩ bàn. Đại sư lại dạy rõ: Thích Ca Mâu Ni Phật do niệm A Di Đà Phật mà thành Phật, vì đức Phật Thích Ca đắc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề trong đời ác ngũ trước. A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề là Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác, mà cũng là “*thành Phật*”. Nếu Phật chẳng giảng kinh Di Đà, chẳng dạy chúng ta pháp môn Niệm Phật, dù Phật có nói ngàn kinh muôn luận thì cũng là phạm lỗi thiếu sót đối với chúng ta. Chúng ta là phàm phu nghiệp chướng sâu nặng, nếu chẳng giảng pháp môn thành Phật viên mãn ngay trong một đời này thì làm sao gọi là đối xử đúng lẽ với con người cho được? Do vậy, hết thảy chư Phật nhất định chẳng phụ bạc chúng sanh. Tân hư không, khắp pháp giới tuyên dương phổ biến pháp môn này, bất luận tu học bất cứ pháp môn nào, Thiền Tông, Giáo Hạ, Mật Tông, Giới Luật, sau khi tu thành tựu, đến cuối cùng đều về thế giới Hoa Tạng, Hoa Tạng là chỗ quy túc chung. Đến được thế giới Hoa Tạng rồi sẽ gặp Văn Thù, Phổ Hiền. Văn Thù, Phổ Hiền dạy mọi người niệm Phật cầu sanh về thế giới Cực Lạc hòng viên thành Phật đạo. Khi tôi giảng Quán Kinh, giảng đến phần ba thứ phước, thấy “tin sâu nhân quả” được xếp vào điều thứ ba; nếu xếp vào điều thứ nhất, tôi cũng chẳng hoài nghi một tí nào, [nay tin sâu nhân quả] lại xếp vào điều thứ ba, mà điều thứ ba là pháp tu của Bồ Tát. Tôi giảng kinh cũng là giảng theo kiểu nuốt trọng quả táo, nhưng vẫn hoài nghi, tự hỏi Bồ Tát mà vẫn chẳng tin nhân quả hay sao? Nhiều năm sau mới biết “*niệm Phật là nhân, thành Phật là quả*”. Đây là cảnh giới của Phật, rất nhiều vị Bồ Tát chẳng biết. Chúng sanh trong chín pháp giới nếu không được bốn nguyện và oai thần của Phật trì, sẽ đều chẳng tin tưởng. Chúng sanh thiện căn chưa chín muồi, Phật cũng chẳng gia trì được! Do vậy, đại sư nói: “*Chúng sanh trong chín pháp giới cậy vào tự lực sẽ chẳng thể tin hiểu được*”. Chữ “*chư chúng sanh*” riêng chỉ những kẻ tạo ác trong đời ác ngũ trước. Theo Thiện Đạo đại sư, chữ “*chư chúng sanh*” trong Quán Kinh chỉ ba bậc vãng sanh thuộc hạng Hạ. Ba phẩm thuộc bậc Thượng là đại tâm phàm phu, ba phẩm thuộc bậc Trung là phàm phu tu thiện trong thế gian, ba phẩm thuộc bậc Hạ là phàm phu tạo ác. Chữ “nhất thiết thế gian” chỉ chung các hữu tình thế gian trong chín pháp giới.

(Giải) Tiền khuyễn tín lưu thông, thị chư Phật phó chúc. Thủ Bổn Sư phó chúc, chúc ngữ lược biệt tung thông, dặn vân “nhất thiết thế gian” do tiền chư Phật sở vân “nhữ đẳng chúng sanh”, đương tri Văn Thù, Ca Diếp đẳng, gai tại sở chúc dã.

(解)

前勸信流通。是諸佛付囑。此本師付囑。囑語略別從通。但云一切世間。猶前諸佛所云。汝等眾生。當知文殊迦葉等。皆在所囑也。

(Giải: Đoạn Khuyến Tín Lưu Thông trong phần trước là lời dặn bảo của chư Phật. Trong đoạn này là đức Bổn Sư dặn bảo. Trong lời dặn bảo riêng này, chỉ nói đại lược, nhưng ý nghĩa vẫn giống như trong phần dặn bảo chung [của mười phương chư Phật]. Trong phần trước, chư Phật đã nói “chúng sanh các người”, cho nên biết Văn Thù, Ca Diếp v.v... đều thuộc trong số những người được đức Phật căn dặn).

Trong phần Lưu Thông, ba tiểu đoạn Tín, Nguyện, Hạnh đến đây là hết. Tiếp theo đây là lời đức Giáo Chủ khen ngợi để kết thúc. Phần sáu phương Phật [tán thán] trong phần trước chính là vô lượng vô biên chư Phật Như Lai dặn dò chúng ta, còn khuyên phát nguyện, khuyên hành trì là lời Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni dặn bảo. Lời dặn dò nằm trong phần kinh văn này, kinh văn khá giản lược, chỉ gồm hai từ ngữ “nhữ đẳng chúng sanh” và “nhất thiết thế gian”, nhưng bao gồm thánh phàm trong chín pháp giới. Văn Thù là thượng thủ của hàng Bồ Tát, Ca Diếp là thượng thủ trong hàng A La Hán, đều là đối tượng để Phật căn dặn.

(Kinh) Xá Lợi Phất! Đương tri ngã ư ngũ trước ác thế, hành thử nan sự, đặc A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, vị nhất thiết thế gian, thuyết thử nan tín chi pháp, thị vi thậm nan.

(經)

舍利弗。當知我於五濁惡世。行此難事。得阿耨多羅三藐三菩提。為一切世間。說此難信之法。是為甚難。
(Chánh kinh: Nay Xá Lợi Phất! Hãy nêu biết: Ta ở trong đời ác ngũ trước, làm chuyện khó khăn này, đặc Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác, vì hết thấy thế gian, nói pháp khó tin này, thật là rất khó).

Trong đoạn trước, đại sư đã nói: “Vì thế, niệm một tiếng A Di Đà Phật, chính là pháp để Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật đặc Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác trong đời ác ngũ trước” chính là dựa trên đoạn kinh văn ngắn ngủi này. Chúng ta niệm hằng ngày nhưng hoàn toàn chẳng nhận biết. Có người niệm kinh A Di Đà, niệm nhuyễn nhử, nhưng nếu có ai hỏi: “Thích Ca Mâu Ni Phật do tu pháp môn gì mà thành Phật?” liền lúng túng không biết đáp

ra sao. Nếu đại sư không nhắc nhở, chúng ta vẫn cứ lơ mơ chẳng hiểu biết y như cũ. Đủ thấy đại sư có ân đức rất lớn đối với chúng ta.

(Giải) *Tín nguyễn trì danh nhất hạnh, bất thiệp thi vi, viên chuyền ngũ trược, duy tín nai nhập, phi tư nghị sở hành cảnh giới. Thiết phi Bổn Sư, lai nhập ác thế, thị đắc Bồ Đề. Dĩ đại trí, đại bi, kiến thử, hành thử, thuyết thử, chúng sanh hà do bẩm thử dã tai! Nhiên ngô nhân xứ Kiếp Trược trung, quyết định vị thời sở hữu, vị khổ sở bức, xứ Kiến Trược trung, quyết định vị tà trí sở triền, tà sư sở hoặc. Xứ Phiên Não Trược trung, quyết định vị tham dục sở hâm, ác nghiệp sở thích. Xứ Chúng Sanh Trược Trung, quyết định an ư xú uế, nhi bất năng đồng giác, cam ư liệt nhược, nhi bất năng phẫn phi. Xứ Mạng Trược trung, quyết định vị vô thường sở thốn, thạch hỏa, điện quang, thô thủ bất cập. Nhược bất thâm tri kỳ thâm nan, tương vị cảnh hưu biệt pháp khả xuất ngũ trược, bồng bột trạch lý, hý luận phân nhiên. Duy thâm tri kỳ thâm nan, phương kháng tử tận thâu tâm, bảo thử nhất hạnh. Thủ Bổn Sư sở dĩ cực khẩu, thuyết kỳ nan thâm, nhi thâm chúc ngã đặng đương tri dã. Sơ phô khuyễn cảnh.*

(解)

信願持名一行。不涉施為。圓轉五濁。唯信乃入。非思議所行境界。設非本師。來入惡世。示得菩提。以大智大悲。見此。行此。說此。眾生何由稟此也哉。然吾人處劫濁中。決定為時所囿。為苦所逼。處見濁中。決定為邪智所纏。邪師所惑。處煩惱濁中。決定為貪欲所陷。惡業所蟄。處眾生濁中。決定安於臭穢。而不能洞覺。甘於劣弱。而不能奮飛。處命濁中。決定為無常所吞。石火電光。措手不及。若不深知其甚難。將謂更有別法可出五濁。縫勃宅裡。戲論紛然。唯深知其甚難。方肯死盡偷心。寶此一行。此本師所以極口。說其難甚。而深囑我等當知也。初普勸竟。

(Giải: Một hạnh tín nguyễn trì danh, chẳng xen lẫn những hạnh nghiệp nào khác, chuyền biến trọn vẹn ngũ trược, chỉ có tin mới hòng chúng nhập, là cảnh giới chẳng thể do nghĩ bàn mà hòng thấu hiểu được. Nếu đức Bổn Sư chẳng vào trong đời ác, thị hiện chúng đắc Bồ Đề, do đại trí, đại bi, thấy điều này, hành pháp này, giảng pháp này, chúng sanh sẽ do đâu mà nhận lãnh được pháp này vậy thay? Nhưng chúng ta sống trong Kiếp Trược, quyết định bị thời đại vây bủa, bị khổ não bức bách. Sống trong Kiến Trược, chắc chắn bị tà trí trói buộc, bị tà sư mê hoặc. Sống trong Phiên Não Trược, chắc chắn bị tham dục vây hâm, bị ác nghiệp cắn rút. Sống trong Chúng Sanh Trược, chắc chắn ở yên trong

cánh hôi nhơ mà chẳng thấu hiểu, cam lòng kém hèn, chẳng thể phấn chấn mạnh mẽ tiến lên. Ở trong Mạng Trược, chắc chắn bị vô thường nuốt mất, [mạng người ngắn ngủi] như tia lửa xẹt do đập vào đá, như ánh chớp, trỏ tay chẳng kịp. Nếu chẳng biết sâu xa [thoát ly Ngũ Trược] là cực khó, át sẽ ngỡ còn có một pháp nào khác để thoát khỏi Ngũ Trược, cứ hý luận rồi bởi trong ngôi nhà lửa cháy bùng bùng. Chỉ có hiểu sâu xa [thoát ly Ngũ Trược] là rất khó thì mới chịu chét sạch tâm lòng mong ngóng so đo, quý báu một hạnh này. Đây chính là lý do vì sao đức Bổn Sư cạn hết lời, bảo pháp này rất khó, lại còn tha thiết dặn dò chúng ta phải nên thấu hiểu. [Đoạn lớn] thứ nhất [trong phần Lưu Thông] là Phổ Khuyến hết).

“Tín nguyện trì danh nhất hạnh, bất thiệp thi vi”: “Thiệp” (涉) là thiệp cập (涉及: dính dáng), “thi vi” (施為) là chẳng dùng tới phương tiện, chẳng dùng những pháp môn nào khác để phụ trợ; chẳng dùng Thiền mà cũng chẳng dùng chú. Dùng ngay một câu Phật hiệu này bèn có thể chuyển biến trọn vẹn ngũ trược. Trong thời rất gần đây, ở Đài Loan bị hạn hán thiếu nước, Quán Trưởng phát khởi lòng từ bi, tính thông báo đạo tràng tại Đài Bắc hãy cầu mưa, hỏi tôi cách thức cầu mưa. Trong Thiền Môn Nhật Tụng có Cầu Vũ Nghi Quy (nghi thức cầu mưa). Trong quá khứ, Liên Trì đại sư trụ tích⁶ tại Hàng Châu, có một năm trời hạn hán. Quan Thái Thú Hàng Châu biết đại sư là bậc cao tăng hữu đức, thỉnh Ngài lập đàn cầu mưa. Đại sư nói: “Tôi chỉ biết niệm Phật, chẳng biết cầu mưa, nhưng là chuyện cầu phước cho dân chúng thì cũng nên tùy hỷ”. Ngài liền dẫn đồ đệ niệm Phật suốt trên đường đi. Đại sư đi tới đâu, trời đổ mưa tới đó, cũng là kỳ tích. Trong truyện ký của Liên Trì đại sư có chép chuyện này. Bất luận cầu điều gì, chỉ một câu Phật hiệu thật sự đủ dùng rồi.

Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật xuất hiện trong thế gian, do đại trí, đại bi, thấy pháp trì danh niêm Phật này sẽ thành Phật, bèn đích thân thực hành, và nói cho chúng ta biết, chúng ta mới biết ân đức lớn lao của Phật. Sống trong cõi đời nơ bần này, giống như tù nhân bị nhốt chặt trong ngục khổ trốn, lại không may gặp phải thời pháp yếu, ma mạnh. Đạo tràng chánh pháp phần nhiều đều hiu; ngược lại, đạo tràng của tà sư đông đúc. Chúng ta tự thẹn đạo đức, định lực chẳng đủ, trước hết, hãy nên thành tựu chính mình, đừng bị mê hoặc, trói buộc bởi tà trí, tà sư. Hãy nên biết rằng: Trong đời này, không ai chẳng tham, tham là hám bẫy. Tham tiếng tăm, lợi dưỡng thế gian, ngũ dục, lục trần chính là hám bẫy tam ác đạo. Tham pháp xuất thế gian thì vẫn là cạm bẫy tam ác đạo. Đức Phật bảo chúng ta trừ khử tâm tham, chứ không bảo chúng ta thay đổi đối tượng tham lam. Nếu có pháp môn nào chưa học, đợi đến Tây Phương hãy học cũng chẳng muộn. Trong giai đoạn hiện thời, nhất tâm nhất ý cầu sanh Tịnh Độ. Trong xã hội hiện thời, đại đa số con người tâm chẳng thanh tịnh, tranh danh, đoạt lợi, đều là tạo ác, điều sai chồng chất mãi trở thành đúng. Nếu chẳng tùy

⁶ Trụ tích (Cắm gậy tích trượng): Từ ngữ dùng để chỉ một vị Tăng ở lại một đạo tràng hoặc tự viện nào đó trong một thời gian dài để hoằng dương giáo hóa.

thuận thế tục, đâm ra sẽ bị coi như kẻ quái dị. Vì thế, chúng ta phải độc lập, độc hành thì mới có thể thoát khỏi [người đời dị nghị].

“*Bồng bột trạch lý, hý luận phân nhiên*” (trong căn nhà cháy bùng bùng, tai bời hý luận): Trong căn nhà khói lửa mù mịt như thế, người tinh táo sẽ gấp rút chạy thoát thân, kẻ mê hoặc vẫn ở trong nhà thảo luận, nghiên cứu. Chỉ có thấu hiểu [tam giới] rất khó thoát lìa, mới chịu chết sạch những ý nghĩ chụp giật, cầu may, coi một câu A Di Đà như thần chú cứu mạng hết sức quý báu.

4.3.2. Kết khuyễn

(Kinh) *Phật thuyết thử kinh dĩ, Xá Lợi Phất, cập chư tỳ-kheo, nhất thiết thế gian, thiên, nhân, A Tu La đẳng, văn Phật sở thuyết, hoan hỷ tín thọ, tác lê nhi khúr.*

(Giải) *Pháp môn bất khả tư nghị, nan tín, nan tri, vô nhất nhân nǎng phát vấn giả. Phật trí giám cơ, tri chúng sanh thành Phật duyên thực, vô vấn tự thuyết, linh đắc tú ích, như thời vũ hóa. Cố “hoan hỷ tín thọ” dã. Thân tâm di duyệt, danh “hoan hỷ”. Hào vô nghi nhị, danh “tín”. Lãnh nạp bất vong, danh “thọ”. Cảm đại ân đức, đầu thân quy mạng, danh “tác lê”. Y giáo tu trì, nhất vāng bất thoái, danh “nhi khúr”.*

(經)

佛說此經已。舍利弗。及諸比丘。一切世間。天人阿修羅等。聞佛所說。歡喜信受。作禮而去。

(解)

法門不可思議。難信難知。無一人能發問者。佛智鑒機。知眾生成佛緣熟。無問自說。令得四益。如時雨化。故歡喜信受也。身心怡悅。名歡喜。毫無疑貳。名信。領納不忘。名受。感大恩德。投身歸命。名作禮。依教修持。一往不退。名而去。

(Chánh kinh: Đức Phật nói kinh này xong, ngoài Xá Lợi Phất và các vị tỳ-kheo, hết thảy thế gian, trời, người, A Tu La v.v... nghe lời Phật dạy, hoan hỷ tin nhận, làm lê, lui ra.

Giải: Pháp môn chẳng thể nghĩ bàn, khó tin, khó biết, không một ai có thể nêu câu hỏi. Đức Phật dùng trí huệ xét soi căn cơ, biết duyên thành Phật của chúng sanh đã chín, bèn không ai hỏi tự nói, khiến cho mọi người được bốn thử lợi ích, giống như trận mưa đúng thời khiến cho muôn loài tăng trưởng. Vì thế, [đại chúng] “hoan hỷ tín thọ” (hoan hỷ tin nhận). Thân tâm vui sướng gọi là “hoan hỷ”. Chẳng nghi ngờ mấy may, gọi là “tín”. Lãnh nhận chẳng quên mất, gọi là “thọ” (nhận). Cảm kích ân đức lớn lao, gieo toàn thân quy mạng, gọi là “tác lê”. Vâng theo lời dạy tu trì, thẳng tiến chẳng lui sút, gọi là “nhi khúr”).

Tuy đức Thế Tôn gọi ngài Xá Lợi Phất, mà ngài Xá Lợi Phất từ đầu đến giờ chẳng thưa một câu. Đối với chuyện này, Ngài chẳng biết một điều nào, cho thấy pháp môn này chẳng thể nghĩ bàn, khó tin, khó biết. Đây là cảnh giới viên mãn nơi quả địa Như Lai, Phật dùng trí huệ viên mãn xét soi chúng sanh, thấy cơ duyên của họ đã chín muồi, không ai hỏi tự nói, nói ra bộ kinh A Di Đà này. Chúng ta nghe xong, nếu hoan hỷ tin nhận, liền được bốn nguyện và oai thần của chư Phật Như Lai gia trì, giống như mưa ngọt đúng lúc, thân tâm vui sướng, đối với lời Phật nói chẳng hoài nghi mấy may, hoàn toàn tiếp nhận lời Phật giáo huấn, cảm tạ ân đức khôn sánh của đức Thế Tôn, nương theo lời dạy tu trì. Pháp hội đã giải tán nhưng tu hành mới bắt đầu. Chính mình phải vui mừng, chớ phụ bạc thiện căn từ vô lượng kiếp của chính mình, đừng phụ bạc chư Phật gia trì, đừng phụ bạc Thích Ca Mâu Ni Phật buốt lòng rất miệng vì chúng ta nói ra pháp môn này, mà cũng đừng phụ rầy Ngẫu Ích đại sư đã giải thích cẩn kẽ trong cuốn Di Đà Yếu Giải này, khiến cho chúng ta có thể trên báo bốn ân, dưới cứu tam khổ. Hôm nay đã giảng đến ngày thứ bốn mươi tám, viên mãn vừa khéo. Cảm ơn quý vị.

Phụ lục - Ngẫu Ích đại sư bạt

*Kinh văn: “Mạt pháp úc úc nhân tu hành, hân nhất đắc đạo. Duy y niệm
Phật đắc độ”. Ô hô! Kim chánh thị kỳ thời hỷ! Xả thử bất tư nghị pháp môn,
kỳ hà năng thực? Húc xuất gia thời, tông thừa tự phụ, miếu thị giáo diễn,
vọng vị trí danh, khúc vi trung hạ. Hậu nhân đại bệnh, phát ý Tây quy. Phục
nghiên Diệu Tông, Viên Trung nhị sao, cập Vân Thủ Sớ Sao đẳng thư, tri kỷ
Niệm Phật tam-muội, thực vô thượng bảo vương, phuơng khảng tử tâm, chấp
trí danh hiệu, vạn ngưu mạc vân dã. Ngô hữu Khứ Bệnh, cửu sự Tịnh
nghiệp, dục linh thử kinh đại chỉ, từ bất phiền, nhi bình trước, thỉnh dư vị
thuật Yếu Giải. Dư dục phổ dũ pháp giới hữu tình đồng sanh Cực Lạc, lý bất
khả khước, cử bút vu Đinh Hợi cửu nguyệt nhị thập hữu thất, thoát cáo ư
thập nguyệt sơ ngũ, phàm cửu nhật cáo thành. Sở nguyện nhất cú, nhất tự,
hàm tác tư lương, nhất kiến, nhất văn, đồng giải Bát Tháo. Tín nghi giải
thực đạo chủng, tán báng đẳng quy giải thoát. Ngưỡng duy chư Phật, Bồ Tát,
nhiếp thọ chúng minh, đồng học hữu nhân tùy hỷ gia bị.*

*Tây Hữu đạo nhân Ngẫu Ích Trí Húc các bút cố bạt, thời niên tứ thập
hữu cửu.*

蕩益大師跋

經云：末法億億人修行，罕一得道，唯依念佛得度。嗚呼！今正是其時矣。捨此不思議法門，其何能淑。旭出家時，宗乘自負，藐視教典。妄謂持名，曲為中下。後因大病，發意西歸。復研《妙宗》《圓中》二鈔，及雲棲《疏鈔》等書，始知念佛三昧，實

無上寶王，方肯死心執持名號，萬牛莫挽也。吾友去病，久事淨業，欲令此經大旨，辭不繁而炳著，請余為述要解。余欲普與法界有情同生極樂，理不可卻。舉筆于丁亥九月二十有七，脫稿於十月初五，凡九日告成。所願一句一字，咸作資糧。一見一聞，同階不退。信疑皆植道種，讚謗等歸解脫。仰唯諸佛菩薩攝受證明，同學友人隨喜加被。西有道人蕡益智旭閱筆故跋，時年四十九。

Lời bạt của Ngẫu Ích đại sư

Kinh dạy: “Trong đời Mạt Pháp, úc úc người tu hành, hiếm có một ai đắc đạo, chỉ có nương vào pháp Niệm Phật thì mới đắc độ”. Than ôi! Nay đúng nhầm thời ấy vậy. Bỏ pháp môn chẳng thể nghĩ bàn này, thì còn cậy vào đâu để giải thoát cho được? Húc tôi lúc xuất gia, tự phụ là người thuộc Thiên Tông, coi thường những kinh điển thuộc Giáo môn, nói xằng “phép trì danh là pháp quyền biến nhằm phù hợp căn tính của những kẻ trung căn và hạ căn”. Về sau, do bệnh ngặt nghèo, mới phát tâm quy Tây. Lại nghiên cứu hai bộ Viên Trung Sao và Diệu Tông Sao, và sách Sớ Sao của ngài Văn Thê, mới biết Niệm Phật tam-muội quả thật là vua báu vô thượng, mới chịu chết sạch tâm lòng mong ngóng, so đo, chấp trì danh hiệu, một vạn con trâu cũng không lôi lại được. Bạn tôi là ông Khứ Bệnh, tu Tịnh nghiệp đã lâu, muốn cho tông chỉ của kinh này nêu rõ ràng ngoài mà lời lẽ giảng giải đơn giản, xin tôi viết lời giải thích những điểm trọng yếu. Tôi muốn làm cho hữu tình trong khắp pháp giới đều cùng sanh về Cực Lạc, xét theo lý chẳng thể chối từ được, bèn cầm bút viết từ ngày Hai Mươi Bảy tháng Chín năm Đinh Hợi (1647), đến ngày mồng Năm tháng Mười là hoàn thành, tổng cộng viết xong trong chín ngày. Kính mong mỗi một câu, mỗi một chữ đều là tư lương [cho người tu Tịnh nghiệp]. Ai thấy, ai nghe cũng đều đạt lên Bát Thoái. Người tin tưởng hay nghi ngờ, kẻ khen ngợi hay hủy báng đều cùng về giải thoát. Nguõng mong chu Phật, Bồ Tát nghiệp thọ, chứng minh, các bạn đồng học tùy hỷ gia bị.

Tây Hữu đạo nhân Ngẫu Ích Trí Húc gác bút.

(Đề lời bạt này vào năm bốn mươi chín tuổi).

Phật Thuyết A Di Đà Kinh Yếu Giải Giảng Ký Trọn bộ

(Hoàn thành cáo bản ngày 22 tháng 09 năm 2010
Giáo duyệt lần hai ngày 26 tháng 9 năm 2011)

Hồi Hướng

Nếu việc chuyển ngữ này có chút công đức nào đều xin hồi hướng cho cha mẹ hiện tiền và quá vãng, sư trưởng, Bổn Sư Thượng Tọa Thích Giải Thắng (trụ trì Bảo Quang Tự, quận 7, Sài Gòn), lịch đại tổ tiên, cùu gia oán đối nhiều đời nhiều kiếp, các liên hữu cùng hết thảy hữu tình hàm thức trong mười phương pháp giới đều cùng vãng sanh Cực Lạc quốc. Cũng như đặc biệt trân trọng hồi hướng công đức này đến các liên hữu Vạn Từ, Minh Tiết, Huệ Trang, Đức Phong và Chơn Phù đã tôn không ít thời gian và công sức giáo duyệt, sửa chữa bản dịch Trong quá trình chuyển ngữ, do kiến thức nông cạn, hiểu biết nội điển kém cỏi, tâm trí si ám, nghiệp chướng trùng trùng chắc chắn sẽ phạm rất nhiều lỗi sai lầm không thể chấp nhận được, nay xin Tam Bảo từ bi hộ trì cho chúng đệ tử tội chướng tiêu trừ, không đến nỗi đọa lạc, không đến nỗi biến diệu dược cam lộ thành độc dược.